

KUPTIME TË
RËNDËSISHME TË
EMRAVE TË ALLAHUT

ENIS RAMA

TITULLI:

Kuptime të rëndësishme të emrave të Allahut

AUTOR:

Enis Rama

REDAKTOR:

Lulzim Ymeri

“Allahu, s’ka të adhuroar tjetër përveç Tij.
Atij i përkasin emrat më të bukur.”

[K U R ’ A N : T A H A, 8]

HYRJE

I gjithë falënderimi i takon Allahut. Prej Tij kërkojmë ndihmë dhe falje, dhe kërkojmë mbrojtje nga të këqijat e vetëve tona dhe nga pasojat e veprave tona. Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të Dërguarin e Tij, Muhamedin ﷺ, mbi familjen dhe shokët e tij.

Nuk ka dije më fisnike sesa njohja e Allahut. Kjo dije është themeli i fesë, rrënja e teuhidit (njësisë së Zotit) dhe baza mbi të cilën qëndron çdo adhurim. Robi nuk do ta adhurojë si duhet Allahun, nëse nuk e njeh si duhet. Po ashtu, dobësimi i njohjes për Të, tërheq dobësimin e adhurimit.

Njohja e Allahut nëpërmjet Emrave dhe Cilësive të Tij është njohje që pastron besimin - heq shtrembërimet, largon përfytyrimet e kota - dhe e vendos brenda kufijve të Shpalljes.

Allahu njihet nëpërmjet asaj me çfarë Ai ka cilësuar Veten në Librin e Tij dhe nëpërmjet sqarimeve që i bëri i Dërguari i Tij ﷺ, pa shtrembërim, pa mohim, pa krahasim me krijesat dhe pa modalitet. Çdo njohje për Allahun që nuk përftohet nga Shpallja, nuk është e sigurt.

Këto kuptime të Emrave të Allahut nuk po i parashtrojmë vetëm për të njohur Allahun si Zot, por edhe për ta rregulluar zemrën dhe për ta drejtuar jetën. Këto kuptime korrigjojnë gabimet në teuhid, forcojnë bindjen për Zotin, thellojnë frikën dhe shpresën që i drejtohen Atij, shtojnë dashurinë për Të dhe e kalojnë adhurimin nga rutina në mbresë të fortë. Kur robi njihë Zotin e tij si Mbikëqyrës, ruan zemrën; kur e njihë si të Vërtetë të qartë, i kthehet Shpalljes; kur e njihë si Dritë, largohet nga errësirat e gjynaheve.

Kjo njohje rregullon raportin me Allahun dhe me krijesat, duke e bërë robin më të drejtë, më të përmbajtur dhe më të përgjegjshëm. Kushdo që njeh Allahun, e di se është nën vëzhgim të përhershëm dhe do të japë llogari për çdo veprim.

Sa më e thellë të jetë njohja për Allahun, aq më i fortë bëhet imani, më e qëndrueshme feja dhe më e sigurt përgatitja për takimin me Të. Devijimi në të vepruar nis nga dobësia e njohjes për Allahun, ndërsa përmirësimi nis nga kthimi tek kjo njohje.

Ky material synon të sjellë kuptime që nuk mbeten në fjalë, por zbresin në zemër; që nuk kufizohen në informim, por kërkojnë formim; që nuk lënë adhurimin të bëhet për formë, por e lidhin me përgatitje për botën tjetër.

Allah

Emri Allah përmbledh të gjithë emrat e Zotit dhe simbolizon përsosmërinë hyjnore.

Raporti ynë me Allahun nuk do të jetë ai që duhet përderisa nuk ndiejmë nevojë për Të më shumë sesa për ushqim, pije, siguri, shëndet, familje – çdo gjë tjetër.

Të gjithë emrat dhe cilësitë e Zotit aludojnë në emrin Allah dhe, po ashtu, emri Allah ngërthen të gjithë emrat dhe cilësitë e Tij.

Nuk përmendet emri Allah në ndonjë provë e të mos e largojë. Nuk ndodh që ndonjë i dobët të kapet për emrin Allah e të mos fuqizohet.

Njeriu nuk mund të lidhet me Allahun nga një pozitë tjetër veç pozitës së robit (të nënshtruarit ndaj Tij).

Çdo mirësi dhe vlerë është prej Allahut.

Përmendja e Allahut në çfarëdo të mire sjell bekim.

Lidhja e Allahut me robin realizohet nëpërmjet litarit të adhurimit. Të gjithë emrat e Allahut kanë ardhur për ta forcuar këtë lidhje.

Emri Allah është emri më i madh i Zotit. Kur t'i lutesh Atij me këtë emër, Ai të përgjigjet dhe të jep.

Ti do ta duash Allahun aq sa ta njohësh, ndërsa Allahu do të dojë ty aq sa ti e adhuron Atë.

Me emrin Allah largohen telashet dhe thithen begatitë.

Er-Rabb

Er-Rabb nënkupton kujdestari të përhershme, veprim çast me çast për mbarëvajtjen e ecurisë.

Madhështia e krijimit dhe kujdesi i Allahut për tërë këtë ekzistencë duhet të të bëjnë t'i përulesh Atij.

Begatitë që na i ka dhuruar Allahu s'mund t'i përfshijë as numër e as dije tjetër përveç dijes së Tij.

Allahu të përcjellë përherë dhe çdo gjë të vjen sipas urtësisë që e kërkon gjendja jote.

Kujdesi i Allahut për robërit e Tij është dy llojesh: kujdesi për aspektin material dhe kujdesi për udhëzimin. Kujdesi për udhëzimin e tyre është më i rëndësishëm.

Përkujdesja e Allahut për ty nuk kërkon një marrëveshje mes teje dhe Atij. Ky raport tregon se ti je rob dhe pronë e Allahut.

Moskuptimi i mesazhit që sjell prova është më i dëmshëm se vetë prova (dëmet e sprovës).

Ashtu siç ti e ushqen fëmijën tënd kafshatë pas kafshate, ashtu duhet t'ia mësosh fenë hap pas hapi.

Pejgamberët kuptuan rëndësinë e emrit er-Rabb dhe u lutën me të, dhe Allahu i përmendi në Kuran këto lutje të tyre.

Sa herë të thuash 'Elhamdulillah Rabbil Alemin' duhet ta ndiesh dorëzimin tënd ndaj Allahut dhe mbështetjen tënde në Të.

Er-Rahmaan

Emri er-Rahmaan është burimi i çdo të mire që gëzojmë, nga krijimi ynë e furnizimi për jetesën deri te udhëzimi për të vërtetën dhe falja.

Mëshira që përfshin të gjitha krijesat, nuk buron nga ndonjë meritë e krijesave ose marrëveshje e Mëshirëplotit me ta, por nga cilësia qenësore (emri) i Tij er-Rahmaan.

Sikur të mungonte vetëm për një çast ndikimi i emrit er-Rahmaan, bota do të ishte krejtësisht ndryshe.

Mëshira e Allahut përfshin edhe faljen. Madje, atyre që pendohen, Ai ua shndërron veprat e këqija në të mira.

Çdo e mirë, e brendshme dhe e jashtme, vjen nga emri er-Rahmaan.

Nëse njeriu nuk e kupton mëshirën në sprovim, humb përfitimin më të madh që sjellin ato (sprovat).

Shpresa e drejtë në mëshirën e Allahut nuk nënkupton vetëm faljen e gjynaheve, por edhe ngritjen drejt shkallëve të devotshmërisë.

Kur të kuptosh se vështirësia që të shtyn drejt Allahut është mëshirë, zemra do ta përjetojë vështirësinë si një dhuratë, jo si një barrë.

Sa më mirë ta kuptosh mëshirën e Allahut, aq më shumë do ta duash Atë dhe do t'i nënshtrohesh me kënaqësi, pa ndier detyrim.

Fakti që Allahu ta ka mundësuar të dish çfarë është pendimi, të dëgjosh për emrat e Tij dhe të reflektosh për ta, është një nga gjurmët më të mëdha të emrit er-Rrahmaan në jetën tënde.

Er-Rrahiim

Er-Rrahiim është Ai, që përfshin besimtarët me mëshirë të posaçme. Mëshira është cilësi e Tij e përhershme, me të cilën Ai fal dhe udhëzon.

Ndërsa er-Rahmaan përfshin të gjitha krijesat me mirësi, er-Rrahiim i afron besimtarët me mëshirë të posaçme, ku përfshihet kushdo që beson dhe falënderon.

Er-Rrahiim mëshiron besimtarët duke i udhëzuar e duke i mbrojtur. Kushdo që i bindet Atij, arrin falje dhe afërsi me Të.

Er-Rrahiim ushtron mëshirën në mënyrë të posaçme ndaj robërve besimtarë. Ndërsa mëshira e përgjithshme përfshin krijimin e furnizimin e të gjitha krijesave, mëshira e er-Rrahiim i shoqëron besimtarët me falje dhe shpëtim në Ditën e Kiametit.

Er-Rrahiim hap derën e faljes edhe për mëkatarin. Asnjë gjynah nuk është më i madh se mëshira e Tij. Kushdo që i kthehet Atij me pendim, gjen falje dhe shpresë.

Er-Rrahiim lehtëson fenë dhe kthen sproven në dobi të robit. Ajo që robi e përjeton si të vështirë, me mëshirën e er-Rrahiim, bëhet shkak pastrimi e ngritjeje për të.

Er-Rrahiim është emri që shton dashurinë për Të dhe forcon shpresën tek Ai. Kushdo që njeh mëshirën e Tij në falje dhe udhëzim, nuk dëshpërohet nga gjynahu dhe nuk largohet nga rruga e përmirësimit.

Er-Rrahiim ushtron mëshirën e Tij ndaj robit që tregon bindje dhe ihsan në namaz e zekat, në bamirësi e falje ndaj njerëzve, në Kuran e reflektim, në istigfar që pastron zemrën, në mëshirë ndaj të dobëtimit e jetimit. Kushdo që përshkon këto shtigje bamirësie, pranon mëshirën e er-Rrahiim në formë faljeje, udhëzimi e lehtësimi.

El-Malik

El-Malik është Ai, që ka në dorë çdo gjë tënden: jetën, vdekjen, ndihmën, sprovat, suksesin dhe dështimin.

Vetëdija se el-Maalik është Sundimtari yt, është çelësi i rehatisë dhe i mbështetjes së zemrës në Allahun.

Kur ta njohësh Allahun si el-Maalik, i dorëzohesh Atij me bindje të plotë, duke zbatuar çdo urdhër të Tij për të bërë ose për të mos bërë një gjë.

El-Maalik është Sunduesi absolut, i cili, me pushtetin dhe pronësinë e Tij, përfshin të gjitha krijesat pa përjashtim.

Çdo gjë që ti ke në këtë botë, është vetëm për shfrytëzim në shërbim të qëllimit të krijimit tënd. Pronari i njëmendtë i çdo gjëje është Allahu.

Askush nuk mund të të dëmtojë e as të të ndihmojë, përveçse me lejen e el-Maalik.

Nëse Allahu të merr diçka, është provë; nëse Ai të jep diçka, është gjithashtu provë. El-Maalik as nuk të jep ndonjë gjë e as nuk ta merr pa urtësi.

El-Kuddus

El-Kuddus është Ai, që nuk ka ndonjë të metë a të keqe. Ai ka qenësi të përsosur dhe cilësi e vepra të përsosura.

El-Kuddus nuk lodhet, nuk gabon, nuk harron, dhe s'ka çfarëdo cilësie tjetër të dobësisë.

Allahu nuk bën padrejtësi a ndonjë gjë të kotë me të cilën cilësohen krijesat.

Mendimi i mirë për Allahun është i domosdoshëm për ta njohur Atë si el-Kuddus.

Duke reflektuar për emrin el-Kuddus, besimtari mëson t'i pastrojë veprat dhe qëllimet e veta për hatërin e Allahut të lartë.

Me çdo tesbih që bëjmë, kur themi SubhaneAllah, ne e lartësojmë Atë duke e deklaruar pastërtinë qenësore të Tij.

Kushdo që dëshiron takimin e mirë me Allahun
në Ditën e Gjykimit, le ta pastrojë mendimin e
vet për el-Kuddus sa është në këtë botë.

Es-Selam

Es-Selam është absolutisht i pastër në qenien e Tij dhe u dhuron robërve paqe, siguri, mirëqenie dhe shpëtim nga çdo e keqe.

Me emrin es-Selam, Allahu veçoi pejgamberët dhe ata që kanë raport të pastër me Të.

Es-Selam e pret të penduarin në paqe, e mbështjell me siguri dhe ia largon frikën nga ndëshkimi.

Paqja me Allahun dhe dëlirësia e raportit me Të duhet medoemos të sjellë raporte të mira edhe me njerëzit.

Atij që i bën padrejtësi vetes ose të tjerëve, i ikën ndriçimi dhe siguria që vjen nga es-Selam.

Kur lutemi me ‘Ti je es-Selam dhe prej Teje vjen selami’, duhet të ndiejmë se paqja e siguria që po kërkojmë vjen nga raporti ynë i mirë me Allahun.

Në Ditën e Gjykimit, es-Selam i pret të gjithë,
por paqen e Tij do ta përjetojë plotësisht vetëm
ai që vjen me zemër të pastër.

El-Mu'min

El-Mu'min është Ai, që e vërteton të saktën, që e garanton rrugën e drejtë dhe i përkrah besimtarët në çdo përballje me të pavërtetën.

Kur ti lutesh, përpiqesh dhe shpreson për të mirën nga Allahu, el-Mu'min e vërteton mendimin tënd me mëshirë, me falje dhe me ndihmë prej Tij.

Emri el-Mu'min të mëson të qëndrosh i bindur edhe atëherë kur të tjerët dyshojnë për ty. Ai të garanton se e vërteta jote do të vërtetohet, edhe pasi të kalojnë shumë vite.

Njerëzit lodhen në kërkim të pasurisë së përkohshme, besimtari i beson el-Mu'min për shpërblime të përjetshme, prandaj përpiqet për forcimin e imanit.

El-Mu'min të mëson që, ashtu siç ti si besimtar je i sigurt nga Allahu, ashtu të tjerët duhet të ndihen të sigurt nga fjalët dhe veprimet e tua.

Në çastin e vdekjes, el-Mu'min e përgëzon besimtarin me 'Mos u frikëso e mos u pikëlllo', ndërsa në Ditën e Gjykimit e pret me: 'Ky është Xheneti që u është premtuar'.

El-Mu'min i jep besimtarit një siguri që s'e zëvendëson asgjë, një shoqërim të brendshëm me Allahun, ku vetmia bëhet afërsi dhe zemra e shijon atë që quhet el-Unsu bilah, një derexhe që nuk krahasohet me asnjë kënaqësi të kësaj bote.

El-Muhejmin

El-Muhejmin është Ai, që mbikëqyr, kontrollon, ruan dhe dëshmon çdo fjalë e vepër të robërve, pa i shpëtuar ndonjë gjë nga kjo dijes dhe kujdesit të Tij.

Me emrin el-Muhejmin, Allahu e ka përshkruar edhe Kuranin si garantues dhe mbrojtës të Librave të mëparshëm. Kjo tregon epërsinë dhe autoritetin e plotë të Kuranit.

Kurani do të jetë dëshmitar për ty ose kundër teje, prandaj lexoje Kuranin që të dëshmojë për përkushtimin tënd, jo për braktisjen tënde të tij.

Kur ta kuptosh se el-Muhejmin e ka nën kontroll çdo gjë dhe e udhëheq me dijen dhe urtësinë e Tij, do të të shtohet dashuria për Të dhe mbështetja në Të.

El-Muhejmin nuk është thjesht vëzhgues i jashtëm, por Ai i njeh edhe qëllimet, prapavijat dhe fshehtësitë e zemrave. Prandaj, realizimi i robërisë ndaj Tij kërkon pastërti të brendshme.

Duke e ditur se el-Muhejmin mbikëqyr çdo gjë, besimtari përmbahet nga bërja e gjynahut edhe atëherë kur është vetëm, meqë është i vetëdijshtë se është nën vëzhgim.

El-Muhejmin nuk harron askënd dhe asgjë, kështu që askush nuk mbetet pa shpërblim ose pa ndëshkim.

El-Aziiz

El-Aziiz është Ai, që i takon tërë autoriteti, tërë mbizotërimi dhe tërë siguria. Absolutisht askush nuk mund ta rrezikojë pushtetin e Tij.

Fitorja është vetëm prej Allahut, el-Aziiz, dhe nuk ka mundësi që dikush të ngadhënjejë pa lejen e Tij.

Fuqia jonë nuk buron nga asgjë tjetër veç teuhidit, përuljes ndaj el-Aziiz dhe mbështetjes së plotë te feja e Tij.

Sa më shumë që ta kuptosh dobësinë tënde, aq më mirë do ta njohësh fuqinë e el-Aziiz. Kjo e ndryshon zemrën tënde në mënyrë thelbësore.

Ndihma dhe fitorja vijnë vetëm nga el-Aziiz. Ai nuk ka nevojë për zbatimin e sebepeve për fitore, kurse ne kemi.

Kurani është quajtur Kitabun ‘aziz’, sepse askush nuk mund ta sfidojë në përmbajtje, në burim ose në autoritet.

Vetëm me fjalën ‘Ji’ el-Aziiz mund ta shndërrojë
një zemër të lodhur nga gjynahet në një zemër që
fluturon nga gëzimi në adhurim.

El-Xhebbaar

El-Xhebbaar është Ai, që imponon me urtësi, vendos me forcë të pakundërshtueshme, mposht të padrejtin, rregullon të thyerën dhe e ngre atë që nuk mund të ngrihet vetë.

Kur Allahu imponon, ka vetëm urtësi dhe drejtësi hyjnore; kur njeriu imponon, ka veç padrejtësi e shtypje.

Askush s'mund t'i ndalë zullumqarët si el-Xhebbaar. Asnjë pushtet njerëzor nuk mund t'i bëjë ballë Atij. Prandaj, mos u dorëzo, sepse Ai mposht kur të dojë.

Mos vono përmirësimin tënd dhe kthimin te Allahu, sepse është vonesa në kërkimin e ndihmës nga el-Xhebbaar ajo që të mund, jo padrejtësia.

Kur të ndihesh i thyer, i pafuqishëm dhe larg
adhurimit, të jesh i bindur se el-Xhebbaar ta
mbledhë zemrën e shkapërderdhur dhe të ngre
atje ku ti vetë nuk ke fuqi të ngjitesh.

Kur s'mund të ecësh drejt adhurimit, për shkak
të lodhjes së brendshme, thirr: “O el-Xhebbaar,
më ngre atje ku vetë nuk arrij dot”.

Mundësia që t'i afrohesh Zotit me një sexhde në
këtë univers me kufij të paarritshëm, të lë ta
kuptosh realitetin e lidhjes sate me el-Xhebbaar,
i cili lartëson robërit e përlulur.

El-Mutekebbir

Allahu është el-Mutekebbir, jo thjesht më i madhi, por më i larti në qenësi, në cilësi dhe në të qenët mbi çdo gjë që i atribuohet padrejtësisht.

Emri el-Mutekebbir e bën të qartë se Allahu nuk krahasohet, nuk kufizohet, dhe nuk barazohet me asgjë.

Çdo gjë që ndodh për ta turpëruar mendjemadhin, për ta zbuluar të pavërtetën, për të shkatërruar lavdinë e rreme, vjen nga el-Mutekebbir.

El-Mutekebbir është tejet i lartë që të bëjë padrejtësi. Atij nuk i takon të harrojë. Koprracia është shpifje ndaj Tij.

El-Mutekebbir ua thyen krenarinë atyre që e ngrijnë mendjen mbi shpalljen hyjnore. Me kalimin e kohës, Ai shpërfaq kalbësinë e bindjeve të gabuara.

Mendjemadhësia nuk bashkëjeton assesi me përulësinë e vërtetë, sepse edhe një thërrmijë mendjemadhësie e mban zemrën larg el-Mutekebbir.

Pasi të kuptosh urdhrin e Allahut, shenja më domethënëse e përulësisë ndaj Tij është fjala “Dëgjuam dhe u bindëm”. Kjo është përgjigja që i ka hije madhësisë së el-Mutekebbir.

El-Khaalik

Askush nuk krijon si Allahu. Ai krijon nga asgjëja dhe me qëllim të përsosur.

Forma fizike e njeriut dhe shpirti i tij janë krijuar nga Allahu në mënyrën më të përsosur për qëllimin e krijimit të tij.

Shpirti yt nuk do të gjejë qetësi, derisa të njohë Krijuesin e vet, sepse është krijuar për ta njohur Atë.

Allahu nuk krijoi vetëm trupin tënd. Ai krijoi edhe udhën për kthimin tënd tek Ai.

Allahu i krijon të gjitha rrethanat e tua me një qëllim të caktuar. Çdo provë jotja zhvillohet me urtësi.

El-Khaalik të krijoi dhe nuk të la në harresë. Ai nuk të harron as atëherë kur ti ke nevojë për Të.

Nëse do që ta ndiesh dashurinë e Tij për ty, vështro veten dhe thuaj: Këtë ma krijoi Ai.

El-Baari

El-Baari jo vetëm që krijon, por edhe përcakton formën dhe karakteristikat e krijesës duke e përsosur me urtësi.

El-Baari është Ai, që krijon çdo gjë me përshtatje të përkryer për funksionin e saj.

Nuk ka dy gjëra të njëjta plotësisht. Çdo gjë flet për përpikërinë hyjnore të el-Baari.

Ligjet natyrore janë dëshmitar i heshtur i madhështisë krijuese të el-Baari.

Falënderimi yt ndaj Tij nis atëherë kur të kuptosh se nuk je krijuar rastësisht.

Nëse s'i përulesh Atij që të krijoj, kujt tjetër mendon t'i përulesh!

Ai nxjerr besimtarin nga mosqenia në dritën e udhëzimit.

El-Musauir

Çdo pjesë e trupit tënd është formuar me urtësi për një funksion të caktuar – nuk ka gabim, nuk ka tepricë, nuk ka rastësi.

Ai që të dha pamjen në këtë botë, do të të japë formë edhe në botën tjetër sipas asaj që ke mbartur në zemër.

Bukuria reale dhe e qëndrueshme është zemra e ndriçuar me besim, që flet nëpërmjet një trupi të përulur deri në sexhde.

Nëse nuk je i kënaqur me veten, pyet veten nëse vërtet e njeh Atë që ta dha këtë formë.

Më e rëndësishme se si u dukesh njerëzve është si e nderon Atë që të formoi me dije e mëshirë.

Trupin tënd e ke amanet nga el-Musauir. Mos e përdor për gjëra që Ai nuk i do.

Zbukuro zemrën tënde për Allahun. El-Musauir do ta shfaqë këtë bukuri në mënyrën e Tij.

Er-Rrezzak

Er-Rrezzak është Ai, që, me urtësinë e Tij, furnizon të gjitha krijesat me çdo gjë u nevojitet, pa harruar askënd dhe pa qenë i varur nga askush në këtë.

Furnizimi nuk vjen nga njerëzit; ata janë vetëm mjete. Er-Rrezzak është burimi i pavarur i furnizimit, që jep pa ndërprerje.

Mos e ngut furnizimin e garantuar duke e kërkuar në të ndaluarën, sepse ai vjen në kohën më të mirë.

Frika nga mungesa e furnizimit vjen nga shejtani, kurse siguria për furnizimin vjen nga njohja e er-Rrezzakut, Atij që jep, ruan dhe nuk harron.

Kur të kërkosht rrizk, mos harro ta kërkosht Xhenetin, sepse ky është furnizimi më i madh dhe më i qëndrueshëm.

Devotshmëria dhe falënderimi ndaj Allahut si dhe mbajtja e lidhjeve familjare janë prej shkaqeve që sjellin rrizk të pastër dhe të bekuar. Dhënia e Allahut është me urtësi, jo rastësore.

Kur mbyllet një derë e rrizkut fizik, shiko zemrën tënde. Ndoshta aty po hapet dera që të afron më shumë me Allahun. Sahabët e pejgamberit ﷺ e përdornin pasurinë si mjet për afrim me Allahun dhe nuk kërkonin thjesht grumbullimin e saj.

Esh-Shekuur

Shekuur është Ai, që i vlerëson edhe adhurimet tua më të vogla dhe i shpërblen me shpërblime të mëdha; është Ai, që adhurimet e tua të pakta i këmben me mirësitë e Tij të shumta për ty dhe pranon prej teje edhe falënderimin e paktë.

Allahu pranon të bëjë marrëveshje me ty që nuk zotëron asgjë për diçka që ti, edhe po t'i kishe të gjitha, nuk do të mund ta fitoje pa ndihmën e Tij. Ky është realiteti i tregtisë sate me esh-Shekuur.

Allahu e shumëfishon një vepër të mirë deri në shtatëqind fish e ndonjëherë edhe më shumë. Kjo nuk është thjesht përlllogaritje numerike, por një dëshmi se Ai është Shekuur, që jep më shumë nga sa ti punon.

Mirënjohja jote ndaj Allahut ndërtohet mbi pesë shtylla: nënshtrim ndaj Tij, dashuri për Të, pranim të mirësisë prej Tij, lavdërim publik të Tij për të mirat që t'i ka dhuruar dhe përdorim të çdo të mire në mënyrën që Ai do.

I Dërguari ﷺ falte namaz natën derisa i ënjteshin këmbët. Kur u pyet përse, ai tha: 'A të mos jem rob falënderues?' Kjo është mirënjohja e vërtetë.

Një vepër e vogël që buron nga një zemër e pastër, mund të peshojë më rëndë sesa punët e mëdha me nijet të dobët. Esh-Shekuur vlerëson përkushtimin në kryerjen e veprës, jo madhësinë e veprës.

Namazi, dhikri dhe leximi i Kuranit nuk janë thjesht adhurime; ato janë forma të gjalla falënderimi, që e forcojnë lidhjen me esh-Shekuur.

El-Gafuur

Allahu jo vetëm që t'i falë gjynahet, por të mbron nga pasojat shpirtërore dhe shoqërore të tyre; të bën të nderuar ndër njerëz, megjithëqë ke bërë çfarë ke bërë.

Kur Allahu të mbulon, nuk të turpëron në këtë botë dhe në Ditën e Gjykimit të falë pa të nxjerrë para të tjerëve.

Kur ti kujton gjynahet që ke bërë dhe si t'i ka mbuluar Allahu, të lindë një dashuri për Të dhe një frikë nga Ai që të bën më të kujdesshëm ndaj vetes dhe më të butë ndaj të tjerëve.

Realizimi i teuhidit me zemër dhe në praktikë është rruga më e sigurt drejt faljes, sepse Allahu nuk ia fal gjynahet dikujt që nuk e njeh Atë dhe nuk e adhuron vetëm Atë.

Allahu nuk kërkon nga ti që të jesh i pagabuar, por kërkon një kthim të sinqertë dhe vendosmëri në përmirësim. Vetëm kështu pendimi të çon drejt faljes.

Nuk ka gjynah që e mund faljen e Allahut. Ai është el-Gafuur dhe falja e Tij është më e madhe se çdo krim që njeriu mund të bëjë.

Kur ti kupton se Allahu t'i ka mbuluar të metat që askush nuk i di, në zemrën tënde lind një dashuri për Të që nuk zëvendësohet me diçka tjetër.

Es-Semi'

Allahu është es-Semi', që dëgjon çdo fjalë, çdo pëshpëritje, çdo lutje të robërve në çdo gjuhë, pa ngatërresë, pa vonesë, pa lodhje. I dëgjon të gjithë njëkohësisht duke i kushtuar vëmendje secilit veç e veç.

Dëgjimi i Allahut nuk është thjesht kapje e asaj çfarë ndodh, por, në varësi nga urtësia e Tij, kjo ngërthen përgjigje, ndihmë, përkrahje ose ndëshkim.

Es-Semi' të dëgjon edhe atëherë kur ti pëshpërit lutjen tënde. Madje, Ai e di çfarë ke për t'u lutur edhe para se ta thuash lutjen.

Kur ti kujton (përmend) Allahun në fshehtësi, Ai të kujton me përkrahje; kur ti e përmend Atë në mesin e njerëzve, Ai të përmendë në mesin e më të mirëve.

Besimi i dobët në dëgjimin absolut të Allahut është një nga shkaqet përse njeriu lëshon gjuhën, shpif, përgojon, flet pa dije, sikur Ai të mos jetë duke e dëgjuar. Por Ai dëgjon çdo fjalë.

Të jetosh me kuptimin e es-Semi' do të thotë të mos ndiesh nevojë të dëgjohesh edhe nga dikush tjetër. Sepse mjafton të të dëgjojë Ai.

Kur thua “Eudhu bilahi mine-shejtani-rraxhiim”, me bindjen e plotë se po të dëgjon es-Semi', ti merr përkrahjen e Atij që shfuqizon çdo kurth të shejtanit.

El-Besiir

Allahu është el-Besiir, që sheh çdo krijesë - të dukshme a të padukshme për ne - mbi tokë, nën tokë a në det, pa mbetur ndonjë gjë e fshehur nga shikimi i Tij.

Të jesh i bindur se asgjë jotja nuk i fshihet el-Besiir. Ai sheh edhe gjurmët e një buburreci të zi mbi një gur të zi, në një natë të errët.

Kur të gjendesh i vetmuar dhe mendon se askush nuk po të sheh, kujto që el-Besiir sheh edhe më të fshehtën e veprës sate.

El-Besiir, natyrisht, sheh edhe atëherë kur gjendja jote nuk ndryshon menjëherë siç do ti, por Ai vepron me urtësi.

El-Besiir sheh në zemrën e njeriut atë që askush tjetër nuk e sheh. Pikërisht në këtë shikim qëndron arsyeja përse Ai e udhëzon dikë dhe e humb një tjetër.

Ihsani realizohet atëherë kur ti e mban ndër mend se Allahu të shih ty, edhe pse ti nuk e shih Atë. Vetëdija për këtë është themeli për përkryerjen e çdo veprë.

Besimi ynë se Zoti është el-Besiir na dallon nga ata që nuk besojnë se Zoti i shih kudo dhe kurdo, prandaj edhe veprat tona duhet të dallojnë nga veprat e tyre.

El-Haafidh

El-Haafidh është Ai, që ruan çdo gjë të mos dalë nga gjendja e saj e natyrshme: e ruan qiellin të mos bjerë, tokën të mos çahet, planetët të mos dalin nga orbita, shpirtin të mos dalë nga trupi. Dhe këtë ruajtje Ai e bën krejt vetëm, pa ndihmën e ndokujt.

El-Haafidh e ruan njeriun nga humbja që ai vështirë se e vëren, nga devijimi që ai nuk e kupton. Por vetëm nëse ai ruan besën me Zotin dhe nuk shkel kufijtë që Ai ka vënë. Kushdo që ruan amanetin e Zotit, është i ruajtur nga humbja.

El-Haafidh ruan robin i cili ruan teuhidin (besimin e pastër në Të); e ruan nga devijimet, gjynahet, sprovat, nga fundi i keq dhe nga ndëshkimi në varr. Sinqeriteti në besim tërheq ndihmën e Tij.

El-Haafidh ruan robin i cili ruan namazin; e ruan nga prishja e zemrës, nga shthurja e familjes,

nga braktisja e rrugës së drejtë dhe nga humbja e shpërblimit. Namazi është marrëveshje me Zotin që Ai të të ruajë.

El-Haafidh e ka ruajtur Kuranin edhe atëherë kur ai gjendej vetëm në zemrat e besimtarëve, gjatë periudhave të përplasjeve shoqërore e luftërave, dhe do ta ruajë deri në Ditën e Gjykimit. Sepse Ai ka marrë përsipër ruajtjen e tij.

El-Haafidh ka ruajtur Qabenë ndër shekuj duke hedhur frikë në zemrat e njerëzve, duke urdhëruar për mbrojtjen e saj engjëj, njerëz besimtarë e ushtri. Askush nuk e ruan Qabenë ndryshe përveçse me lejen e Tij.

El-Haafidh ruan veprat e rob-it, përfshirë dhe ato që ai i harron, dhe i nxjerr atëherë kur të vijë koha për të shpërblyer për to, nëse janë të pastra; për të ndëshkuar për to, nëse janë të këqija ose të pasinqerta. Kushdo që dëshiron ta shlyejë veprën e keqe, le të bëjë vepër të mirë.

El-Aliim

El-Aliim ka ditur gjithmonë gjithçka. Ai as nuk harron, as nuk gabon. Dija e Tij përfshin të dukshmen, të padukshmen, atë që ka ndodhur, atë që është duke ndodhur, atë që nuk do të ndodhë kurrë dhe, sikur të ndodhte, si do të ndodhte.

Allahu e di çfarë ka në zemrën tënde; kë e do ti, kujt i frikësohesh, nga të anon zemra. Atëherë, nëse dimë t'i fshehim gjynahet, le t'i fshehim edhe adhurimet, që Allahu të shohë edhe ndonjë të mirë në të fshehtat tona.

Besimtari e pranon me qetësi atë që i ndodh, sepse e di se gjithçka ndodh me dijen e Allahut, edhe nëse ai vetë s'e kupton përse ndodh.

Jakubi përdori emrin el-Aliim në sprovën e humbjes së bijve të vet, meqë i Gjithëdijshmi dhe i Urti e di çka ka ndodhur dhe çka ka për të ndodhur. Prandaj, kur të humbësh diçka, kërko me këta emra siç kërkoi ai, sepse gjithçka është

nën kontrollin e të Gjithëdijsimit të urtë, duke u vendosur në vendin e vet.

Shtimi i dijes është gjëja e vetme për të cilën Ai urdhëroi peygamberin ﷺ ta kërkonte.

Kur nuk ke kujt t'ia qash hallin, kujto që el-Aliim di çdo gjë. Nëse s'e kupton ç'po ndodh, mjafton të jesh i bindur se çdo gjë është duke ndodhur me dijen e Tij dhe Ai vendos çdo gjë në vendin e vet.

Sa më shumë të piqet njeriu nga dija, aq më shumë e ul kokën, si kalliri që kërruset nga frytet e pjekura. Shfaqja e modestisë është shenjë se dija po përmirëson e nuk po rrënon.

El-Keriim

Kur Allahu përshkruhet si el-Keriim, nënkuptohet bujaria dhe madhështia në dhënien e Tij të pakufishme, pa pasur nevojë Ai për dhënie. Ai të jep nga pasuria dhe nga nderi i Tij, duke të nderuar pa të ulur me atë që të jep.

El-Keriim ta jep të mirën duke të ta dhënë edhe mundësinë për ta kryer, pastaj të lavdëron sikur të ishte e tëra nga ti, ndonëse e tëra është nga Ai.

Kur zemra kupton se çdo mirësi vjen nga depot e el-Keriim, çlirohet nga pritja prej të tjerëve dhe ndien nevojë vetëm për Të. Atëherë, përmendja e këtij emri nuk është thjesht përmendje, por përjetim i lidhjes së thellë dhe të butë me Allahun.

Kur ti lexon dhe e kupton Kuranin, përfiton nga bujaria e el-Keriim, i Cili me pak fjalë ta mëson atë që dikujt nuk ia mëson për një jetë të tërë.

Nëse Allahu të ka veçuar me ndonjë begati, dije, pasuri materiale ose durim, tregohu bujar me atë që Ai të nderoi, sepse nuk të ka hije që dikush tjetër të jetë më bujar se ti në fushën ku Ai të dalloi.

El-Keriim të nderon atëherë kur ti mundohesh ta ngresh fjalën e Tij, jo veten tënde. Sa më shumë që përulesh para Tij, aq më lart Ai të ngre.

Çfarë e pengon zemrën tënde të tërhiqet nga bujaria e el-Keriim, kur shpërblimin për një vepër të mirë Ai e shumon shtatëqind fish, ndërsa veprën e keqe e llogarit vetëm si një, pa e shumuar. Nëse edhe pas kësaj llogaritje bujare ti humb, do të humbësh vetëm për fajin tënd.

El-Halim

El-Haliim është Ai, që përmbahet nga ndëshkimi i robërve, edhe pse mund t'i ndëshkojë menjëherë dhe me drejtësi. Me dije dhe urtësi, Ai i jep afat robit që t'i kthehet Atij.

Robi preket nga hilmi i Allahu, kur përfiton nga afati që i jepet dhe i kthehet Atij. Nëse rob i nuk përfiton nga afati që i jepet, kjo do të përdoret si dëshmi kundër tij në Ditën e Gjykimit, kur nuk do të jepen më afate. Kushdo që nuk është përmirësuar atëherë kur ka folur el-Haliim, do të përballet me drejtësinë e el-Xhebbaar.

Nëse sot të është dhënë mundësia për të dëgjuar për el-Haliim, të jesh i bindur se Ai të ka veçuar. Atëherë, do të largohesh pasi të ka përzgjedhur Ai?

Nëse Allahu të mban gjallë, këtë e bën vetëm që ti të shtosh diçka nga dëgjueshmëria në rrugën e Tij dhe të të gradojë për një mundësi që ta dhuroi Ai.

Hilmi i vërtetë nuk është të falësh nga pafuqia, por të zgjedhësh të falësh, ashtu siç bëri i Dërguari ﷺ me ata që e luftuan. Ashtu siç ti shpreson që Allahu të të falë ty pa t'i përmendur gabimet, ashtu edhe ti mos ua përmend gabimet të tjerëve.

Duatë e vështirësisë pejgamberi i fillonte me “La ilahe il-Allahu el-Adhiim/Madhështori, el-Haliim/I Përmbajturi”. Sepse Ai është më i madh se çdo vështirësi jotja dhe përmbahet nga ndëshkimi yt më shumë sesa ti ngulmon në gabim.

Shumë prej njerëzve nuk pendohen, duke besuar se nuk mund të përmirësohen. Por, çdo frymëmarrje jote pas një gjynahu që ti bën, është dëshmi që el-Haliim po të jep afat të përmirësohesh.

El-Hakiim

El-Hakiim është Ai, që e ka me vend çdo fjalë, çdo veprim dhe çdo gjykim. Ai nuk flet dhe nuk vepron kurrë pa një qëllim, edhe nëse mendja jote nuk e percepton.

Urtësia e el-Hakiim shihet në çdo gjë: në krijimin e universit, në ligjin hyjnor të shpallur, në ndarjen e shpërblimeve dhe ndëshkimeve mes njerëzve. Dhe çdo gjë e bërë nga Ai është më me vend, sesa çdo version tjetër që njeriu mund të imagjinojë.

Çdo vendim i el-Hakiim për dhënie ose për privim, është urtësi e përsosur.

Kur ti nuk i nënshtrohesh menjëherë gjykimit të Allahut, në të vërtetë, ndjek dëshirat e tua. Kushdo që njeh urtësinë e el-Hakiim, dorëzohet pa kushte dhe asnjëherë nuk e vë në dyshim ndonjë vendim të Tij.

Urtësia e Allahut nuk ka vetëm një ngjyrim; ajo është ndonjëherë ndëshkuese, ndonjëherë dhuruese, ndonjëherë ndaluese, ndonjëherë kërkon durim. Dhe gjithmonë është me vend për atë që Ai e përdor.

Kurdo që të mërzitë një gjendje, të jesh i bindur se ajo nuk ndodh rastësisht, por është zgjedhur me urtësi nga el-Hakiim për ndonjë të mirë që ti mund të mos e kuptosh dhe ndoshta e kupton më vonë.

Nëse dëshiron të jesh vërtet i urtë në këtë botë, dorëzoju urtësisë së el-Hakiim, sepse vetëm kështu mund të mësohesh të flasësh me vend, të veprosh me vend dhe të ecësh në rrugën që ka më shumë vlerë te Ai.

El-Vekiil

El-Vekiil është Ai, që kujdeset dhe merr përsipër çështjet e çdo robi që i dorëzohet Atij qoftë në gjendje dobësie (paaftësie), qoftë duke u përpjekur me shkaqe. Kjo e bën mbështetjen në Të çështje të bindjes së thellë, jo zgjidhje nga halli.

El-Vekiil është Ai, që krijon, mbikëqyr dhe funksionalizon çdo shkak. Pa lejen e Tij, asnjë prej shkaqeve nuk jep pasojë. El-Vekiil vendos për rezultatin, jo përpjekja jote.

Zemra duhet të mjaftohet me el-Vekiil, jo me shkaqet. Edhe atëherë kur ti ndërmerr të gjitha shkaqet je i varur prej Tij për t'i bërë ato shkaqe funksionale.

Kur zemra lidhet me el-Vekiil, mbështetja në Të bëhet e natyrshme. Vetëm atëherë robi çlirohet prej ngarkesave të panevojshme emocionale: frikës, pasigurisë, pikëllimit, shqetësimit.

Mbështetja e vërtetë në Allahun realizohet atëherë kur ti merr të gjitha shkaqet dhe në fund ia dorëzon tërë çështjen Atij. Kështu, ti as nuk mbështetesh vetëm në shkaqe, as nuk i lë ato pas dore, por ndërmerresh shkaqet me bindje të plotë për el-Vekiil dhe dorëzim ndaj Tij.

Shprehja “Na mjafton Allahu, mbrojtësi më i mirë” është thirrja e atyre që përnjëmend e kanë zemrën të lidhur me El-Vekiil. Ai mjafton edhe atëherë kur çdo gjë tjetër dështon.

Tevekuli është thesar që nuk bën të shpenzohet vend e pa vend. Ruaje për sprovë të mëdha, sepse në këso raste ai e ka vlerën dhe ndikimin më të madh.

El-Hasiib

El-Hasiib është Ai, që të mjafton për çdo gjë. Vetëm Ai ka fuqinë, diturinë dhe kujdesin për të marrë përsipër çdo nevojë tënden në çdo kohë dhe në çdo rrethanë.

El-Hasiib është Ai, që llogarit gjithçka, nga fjalët më të vogla deri te gjërat që njerëzit nuk i shohin. Asgjë nuk i shpëton Llogaritarit absolut të veprave dhe qëllimeve të njerëzve.

Ai që i beson el-Hasiib, e di se çdo mirësi dhe çdo provë vjen me llogaritje të saktë nga Ai. Asgjë nuk është e rastësishme. Çdo gjë është e peshuar me diturinë dhe urtësinë e Tij të përsosur.

Të mjaftuarit me Allahun nuk përfshin as shokët e tu, as pasurinë tënde, as planin tënd. Hasb është e rezervuar vetëm për Allahun dhe përfshin ndihmën, dhënien, udhëzimin dhe mbrojtjen e Tij për ty në çdo situatë.

Ai që njeh el-Hasiib, nuk u nënshtrohet llogarive të kësaj bote dhe e jeton jetën duke qenë i vetëdijshtëm se fundi i çdo gjëje është tek Ai. Prandaj, merri seriozisht edhe veprat e tua më të vogla.

El-Hasiib është Ai, që llogarit saktësisht çdo gjynah dhe çdo pendim tëndin, andaj ti mos llogarit me mendjen tënde, por mbështetu në llogaritjen e Atij që fal edhe atë që të tjerët e konsiderojnë të pafalshme.

Kushdo që e kupton el-Hasiib, e llogarit vetveten për çdo fjalë, gjatë çdo veprimi dhe pas çdo veprimi. Sepse asnjë hile ndaj vetvetes nuk të shpëton në Ditën e Llogarisë.

En-Nasiir

En-Nasiir është Ai, që ndihmon me urtësi, me drejtësi dhe me fuqi absolute. Ai ta hapë rrugën, kur ti je në të vërtetën; të jep përkrahje, kur ti përpiqesh për hatërin e Tij; të mban të qëndrueshëm, pasi ta arrish atë që Ai ka dashur për ty.

Ndihma e en-Nasiir nuk i vjen atij që rri në vend, por atij që bën përpjekje të sinqertë në drejtimin që Ai ka lejuar. Kush ec për Allahun, e ka përkrahjen e Tij; kush pret dhe nuk lëviz, nuk e meriton hapjen e rrugës.

Ky emër funksionon vetëm te besimtari që lidh zemrën me Allahun, e ndihmon fenë e Tij me qëllim të pastër dhe fjalët i përputhen me veprat.

Të ndihmosh Allahun do të thotë të mësosh fenë, ta zbatosh atë dhe t'i thërrasësh të tjerët për tek ajo. Kjo është marrëveshja që sjell ndihmën e Allahut dhe e bën besimtarin të

pathyeshëm përballë çdo pengese.

Fitorja që nuk vjen me ndihmën e en-Nasiir, është uzurpim, edhe atëherë kur duket si sukses. Ai që merr pozitë padrejtësisht, nuk është fitues te Allahu, por një i dënuar që është lejuar të fitojë përkohësisht.

Nuhu (alejhi selam) u përpoq 950 vjet dhe i besuan vetëm pak njerëz. Megjithatë, kjo qe një fitore. Sepse fitorja nuk matet me numra, por me kënaqësinë e Allahut. Kushdo që qëndron me Allahun, fiton edhe nëse mbetet i vetëm.

Kur Allahu të ndihmon, s'ka kush të të mposhtë; kur Ai nuk të ndihmon, s'ka kush të të bëjë fitues. Zemra që njeh en-Nasiir, nuk lidhet me rrethanat, por me Allahun; nuk e ka për gajle përkrahjen nga të tjerët, por humbjen e lidhjes me Të.

El-Fetaah

El-Fetaah është Ai, që gjykon gjithmonë me të vërtetën dhe me drejtësi të përsosur. Ai e nxjerr në shesh të drejtën edhe atëherë kur ajo harrohet, shtypet ose mohohet.

Ai i ka në dorë çelësat e çdo mirësie dhe askush nuk mund të arrijë sukses të qëndrueshëm pa trokitur në derën e Tij.

Fitorja që vjen nga el-Fetaah, është përgjigje për ata që kërkojnë të drejtën nëpërmjet fesë së Tij, jo për ata që synojnë suksesin me mjete që Ai nuk i ka lejuar.

El-Fetaah është Ai, që ia çel robit zemrën për udhëzim dhe mendjen për të kuptuar. Kjo është çelja më madhështore që Allahu ia bën robit.

El-Fetaah hap rrugë edhe atëherë kur çdo rrugë mbyllet dhe bën zgjidhje nga asgjëja për zemrat që nuk heqin dorë nga mbështetja te Ai.

Çdo sukses pa lejen e el-Fetaah, është lodhje e kotë. Ai vendos jo vetëm për hapjen e mundësisë, por edhe për mbylljen e saj.

Ai që vërtet e njeh el-Fetaah, bëhet çelës i së mirës dhe dry i së keqes; hap shtigje për pajtim, ndihmë e shpresë mes njerëzve, dhe mbyll dyert e përçarjes e të fjalëve të liga.

Et-Tewaab

Et-Tewaab është Ai, që ia hap rrugën e përmirësimit njeriut duke e bërë ta ndiejë ndjesinë e fajit, në mënyrë që njeriu të mos e humbë kthimin.

Kur robi pendohet singerisht, et-Tewaab jo vetëm që e fal, por ia hap edhe rrugët e të mirave, ia përmirëson cilësinë e adhurimeve dhe e gradon.

Pendimi nuk është vetëm të thuash “Më fal”. Ti duhet të dorëzohesh me zemër, pa justifikime dhe pa vonesa, përpara Atij që di gjithçka.

Et-Tewaab nuk të ndëshkon patjetër për të të kthyer, por të jep mundësinë t’i kthehesh Atij pa ndëshkim. Kjo është mëshirë prej Tij për të të mos lënë në rrugën pa fund të gabimit..

Pendimi i rob-it do të jetë i pandërprerë për sa kohë që ai njih in-jorancën dhe të metat e veta. Sepse vetëm pendimi e pastron atë që nuk pastrohet me vepra të mira.

Et-Tewaab është Ai, që të mëson të kër-kosh falje me nder, duke e pranuar fajin, pa kërkuar të arsyetohesh dhe pa e kthyer fajin në krenari.

Nëse mendon të pendohesh nesër, mos harro se et-Tewaab është duke të të pritur sot. Vonesa e tërheqjes nga gabimi përmban një rrezik më të madh sesa vetë gabimi.

El-Hajj

El-Hajj është i Gjalli me gjallëri të përsosur, pa lodhje, pa dobësi, pa ndonjë të metë. Gjallëria e Tij nuk ka fillim e as fund, dhe nëpërmjet saj funksionojnë të gjitha cilësitë e Tij hyjnore.

Çdo gjallëri në univers buron prej Tij. Asnjë krijesë nuk qëndron gjallë vetvetiu, por vetëm me jetën që Ai ia jep dhe ia merr kur të dojë. Prandaj, çdo përpjekje për ta kuptuar jetën pa Të, është e pakuptimtë.

I gjallë në kuptimin e vërtetë është vetëm ai, që e ka zemrën të gjallë e të shëndoshë me iman, jo kushdo që ka trup dhe merr frymë. El-Hajj është burimi i gjallërisë së zemrës, e cila e ngrë zemrën në shkallën e el-Unsu bil-Lah (intimitetit me Allahun), duke ia hequr robët ndjesinë e vetmisë dhe të pasigurisë dhe duke mos lejuar që gjynahet t'ia mbyllin derën njohjes së Allahut.

Të mbështetesh në të Gjallin që nuk vdes, do të thotë të mbetesh aktiv, i qëndrueshëm dhe i sigurt edhe atëherë kur gjërat kalimtare ikin ose zhgënjejnë. Kjo është bindja që dallon besimtarin nga adhuruesit e zotave të rremë.

Çdo gjë do ta shijojë vdekjen, përveç Atij që jep jetën dhe vdekjen. Përjetësia i përket vetëm Allahut. Vetëdija se afati i jetës është i kufizuar, e shtyn besimtarin të përshpejtojë përmirësimin personal dhe të mos lërë asnjë ditë pa bërë vepra të mira.

Nga përsosmëria e gjallërisë së Allahut është se, ndryshe nga krijesat, Atë nuk e kaplon as gjumi, as dremitja, as nuk ka nevojë për pushim. Kjo na thërret për përkushtim të thellë e të qëndrueshëm ndaj adhurimit të Tij.

El-Hajj u jep banorëve të Xhenetit jetë të pandërprerë, pa lodhje e sëmundje, kurse gjynahqarët dhe jobesimtarët i mban gjallë në vuajtje të pafundme në Xhehenem. Përfundimi ynë në jetën e përjetshme përcaktohet nga mënyra si e jetojmë këtë jetë.

Zemra e gjallë nuk bëhet kurrë vendase në këtë botë, sepse është e përmalluar për vendbanimin e saj origjinal Xhenetin dhe çdo ditë pyet veten se kur do të kthehet atje.

El-Kajjum

El-Kajjum është Ai, që e bën të qëndrojë çdo gjë në ekzistencë. Së bashku me emrin el-Hajj, emri el-Kajjum përfshin kuptimet e gjithë Emrave të bukur të Allahut dhe cilësive të përsosura të Tij. Lutja me këta dy emra është si lutja me tërë emrat e Tij njëherësh.

Vetëm Ai që mban qiellin dhe Tokën mund ta mbajë imanin në zemrën tënde përballë çdo goditje. Prandaj thirrre Atë shpesh me “Ja Hajju, ja Kajjum”, që t’i japë gjallëri zemrës sate, ta mbajë, ta ngrejë në shkallë më të larta, ta drejtojë dhe t’ia përmirësojë gjendjen.

Me el-Hajj, Allahu jep jetë. Me er-Rrezaak, Ai furnizon. Me el-Kajjum, Ai i mban dhe i bën funksionale krijesat në atë që u ka dhënë. Ai nuk ka nevojë për askënd, ndërsa çdo gjë tjetër është e varur nga mbajtja që ia bën Ai.

Të thirrurit shpesh të Allahut me el-Hajj dhe el-Kajjum i jep zemrës një fuqi të veçantë. Sepse, Ai që mban gjithë ekzistencën, mund ta mbajë të fortë edhe imanin tonë dhe të na ruajë nga çdo rënie shpirtërore.

El-Kajjum e mban zemrën të gjallë dhe të palëkundur edhe përballë goditjeve më të forta. Nëse Ai nuk e mban zemrën, mjafton një shtytje e vogël nga epshet që ta rrëzojë.

Ai është Mbajtësi që i jep zemrës qëndrueshmëri për t'u kthyer shpejt në të vërtetën, për të larguar urrejtjen, zilinë e gënjeshtren, dhe për të qëndruar e fortë përballë çdo sprove.

Mbajtja e zemrës gjallë kërkon Kuran, dhikr, bamirësi, kujtim të vdekjes dhe përgjigje të menjëhershme ndaj thirrjes së Allahut. El-Kajjum i mban këto në zemër, derisa ajo ta përfundojë udhëtimin drejt Tij.

El-Adhiim

El-Adhiim është Madhështori, madhështia e të cilit është qenësore dhe nuk varet nga krijesat. Madhërimi që njerëzit i bëjnë ose s'i bëjnë Atij, as nuk ia shton e as nuk ia pakëson madhështinë.

Besimi në el-Adhiim e forcon besimin e pastër në Allahun (teuhidin), sepse vetëm Ai meriton realisht t'i kushtohet dashuri, frikë dhe përulje. Kushdo që orvatet t'i bëjë konkurrencë Atij në madhësi, e asgjëson besimin e vet.

Jeta, furnizimi, shëndeti, asgjësimi i sunduesve dhe i gjeneratave të pabindura, janë dëshmi se vetëm Allahu mbetet përherë Madhështori.

Reflektimi për Kuranin ngjall zemrën, rrëqeth gjymtyrët dhe zbut shpirtin, duke e drejtuar njeriun që ta madhërojë Allahun me bindje të thellë e jo me fjalë të thata.

Realizimi i madhërimit të Allahut është të mos i atribuosh merita vetes, të mos shohësh se bap tjetër përveç Tij, të mos kundërshtosh asnjë nga caktimet e Tij, të shohësh se gjithçka, në të vërtetë, është në dorën e Allahut.

Madhërimi i urdhrave të Allahut është shenjë e devotshmërisë së zemrës. Kjo zemër gëzohet atëherë kur Allahu kënaqet dhe dhemb atëherë kur Ai hidhërohet.

Llogaritja e vetvetes në dritën e urtësive të jetës të kujtojnë madhështinë e Allahut, i Cili të jep mirësi edhe atëherë kur ti e kundërshton. Ky reflektim të bën ta përulësh veten para Tij dhe ta madhërosh vetëm Atë.

El-Ganii

El-Ganii është i Vetëmjaftueshmi, që nuk ka nevojë për asnjë send, ndërsa të gjitha gjërat e krijuara janë të varura nga Ai.

O njerëz, ju jeni qenësisht të varfër dhe nevojtarë për Allahun, ndërsa Ai është el-Ganii, Lavdiploti. Edhe sikur tërë bota të ishte jotja, prapë do të mbeteshe qenësisht i varfër dhe nevojtar për Të.

Shprehja e varfërisë qenësore ndaj Allahut është domosdoshmëri e natyrshme si për nevojat e tua elementare siç është oksigjeni e uji, si për nevojën tënde për ta adhuruar Atë. Në zemër ka një boshllëk të cilin nuk e mbush askush tjetër përveç el-Ganii.

Bindja se depot e të gjitha gjërave janë në dorë të Allahut të vetëmjaftueshëm, të shëron nga mendjemadhësia dhe vetëpëlqimi duke të të bërë modest e të përulur.

Mirësitë që i ka besimtari duhet të bëhen shkak i afrisë së tij me Allahun, jo shkak i largimit prej Tij. Pasuria materiale është hair, kur të ta shtojë ndjesinë e nevojës për Zotin, kurse është sherr, kur të bën të ndihesh i pavarur prej Tij.

Më mirë të fitosh pak me djersën tënde, sesa t'u lypësh njerëzve. Krenaria e besimtarit që mbështetet te el-Ganii qëndron në pavarësinë nga krijesat dhe varësinë e plotë nga Allahu.

Lutu e thuaj “O Zot, më ruaj nga gjërat që i ke bërë haram duke më bërë të mjaftohem me gjërat që i ke bërë hallall, dhe më bëj të pavarur prej çdo gjëje tjetër veç Teje”, sepse el-Ganii është Ai, që mund të të nxjerrë nga çdo borxh e çdo hall.

El-Veduud

El-Veduud është i Dashuri që i do robërit besimtarë me një dashuri të posaçme. Ai ua ndryshon zemrat që ta duan Atë dhe t'i binden, i nderon duke i bërë të dashur në qiell e në Tokë, dhe i do vetëm për të mirën e tyre, jo pse ka ndonjë nevojë për ta.

Dashuria e Allahut është e veçantë dhe nuk ngjan me dashurinë njerëzore. Kur Allahu e do dikë, e do me një dashuri që i ka hije madhështisë së Tij. Kjo dashuri është dhunti e posaçme nga Allahu për robërit që Ai përzgjedh.

Kur Allahu e do një rob, e përmend para Xhibrilit dhe engjëjve të tjerë, të cilët e duan po ashtu dhe përhapin dashurinë për të edhe në Tokë. Të të përmendet emri yt nga Allahu dhe të bëhesh i dashur për banorët e qiellit është nderi më i madh për ty.

Fitimi i dashurisë së Allahut fillon me kryerjen e obligimeve dhe me pastrimin e zemrës duke larguar haramin nga ajo. Pendimi dhe kërkitimi i faljes është porta e parë drejt kësaj dashurie. Vetëm atëherë kur thua me zemër “O Zot, më fal!” të hapet shtegu për të fituar dashurinë e Tij.

Dashuria e Allahut është një mejdan për garuesit shpirtërorë. Allahu i do ata që besojnë dhe bëjnë vepra të mira, u dhuron kënaqësi dhe u mbjell dashuri në zemra, në mënyrë që ta duan Atë më shumë se çdo gjë tjetër.

Dashuria e vërtetë për Allahun largon ngurrimin në bindje, ëmbëlson adhurimin dhe e bën të lehtë çdo sprovë. Kjo sepse mbrapa çdo urdhri dhe çdo caktimi të Allahut zemra sheh vetëm dashurinë e Tij për të. Kësisoj zemra gjen forcë për të flakur çdo joshje të kësaj bote.

Dashuria ndaj Allahut nuk është e plotë pa ndjekjen e të Dërguarit ﷺ. Kush e do Allahun, e ndjek të Dërguarin ﷺ në çdo aspekt. Atëherë Allahu e do robin, e mbush jetën e tij me të mira, dhe matës i vërtetë i dashurisë bëhet kënaqësia e ndërsjellë: Ai të do aq sa ti e do Atë dhe ti je i kënaqur me Të aq sa Ai është i kënaqur me ty.

El-Berr

El-Berr është Bamirësi i madh, që përfshin robërit me mirësi të pafundme, duke ua mbuluar e duke ua falur gjynahet, duke u dhënë afat për t'u penduar, dhe duke i shpëtuar nga Zjarri me mirësinë dhe mëshirën e Tij, jo me veprat e tyre.

Mirësia e el-Berr në emrat e tjerë të Tij nuk është thjesht përsëritje, por paraqet gjerësinë dhe madhësitinë e bamirësisë së Tij. Sa më shumë të soditësh këtë realitet hyjnor, aq më shumë bindesh se Allahu nuk është tjetër veçse bamirës.

El-Berr u jep mirësi robërve dhe i bën të aftë t'i shfrytëzojnë ato, duke i shoqëruar me dashuri dhe jo duke i shtrënguar. Çdo mirësi që duket e humbur në dynja, depozitohet për shpërblim më të plotë në Ahiret. Premtimi i Tij është i garantuar.

Ai na i shpërblen shumëfish të mirat, na i pranon arsyetimet edhe atëherë kur nuk kemi arsye reale, na e vonon ndëshkimin për të na dhënë kohë të pendohemi, dhe të gjitha këto i bën vetëm ngaqë është Bamirës i pashoq.

El-Berr i lehtëson adhurimet, jep shpërblim edhe për nijet, e bën fenë të përshtatshme për jetën. Çdo mirësi që njerëzit shohin – e pranuan apo e mohuan - është pjesë e mirësisë së Tij.

Mirësia e el-Berr shfaqet edhe te bamirësia mes njerëzve. Ai identifikoi me këtë virtyt pejgamberë si Isai dhe Jahja (alejhima selam), urdhëroi besimtarët të ndihmojnë njëri-tjetrin në punë të mira dhe devotshmëri, dhe bëri moralin e mirë kriter të bamirësisë së vërtetë.

El-Birr është porta drejt Xhenetit dhe vërtetësia është çelësi i saj. Vetëm ata që janë të vërtetë me Allahun, me veten dhe me njerëzit do të hyjnë në radhën e ebrarëve, të cilët do të jenë në mirësi të përhershme në këtë botë, në varr dhe në Ahiret.

El-Haadi

El-Haadi është Udhëzuesi që nxjerr robërit nga humbja në qartësi, duke i përqendruar në të vërtetën mes shumë rrugëve të shtrembëruara. Ai i ka dhënë formën çdo krijese dhe e ka udhëzuar për atë që i bën dobi.

El-Haadi i udhëzon të gjitha krijesat në përgjithësi, ndërsa të zgjedhurit e Tij i udhëzon në mënyrë të veçantë, duke i privilegjuar me pranimin e Shpalljes, me besimin në pejgamberë dhe në Librat që i çojnë drejt shpëtimit.

El-Haadi është Ai, që udhëzon kë të dojë dhe lë në devijim kë të dojë. Shenjat në natyrë, pejgamberët dhe Librat janë vetëm sebepe dhe udhëzimi përfundimtar është vetëm prej Tij.

Kurani është udhëzimi i qëndrueshëm, që të ruan nga humbjet, ndërsa bindja ndaj të Dërguarit ﷺ është kusht për të marrë këtë udhëzim.

Mungesa e edukatës karshi Shpalljes, mosmirënjohja ndaj Zotit, gënjeshtra dhe zullumi ndaj njerëzve pengojnë zemrën nga pranimi i udhëzimit. Kushdo që madhëron Allahun dhe pranon dijen e Tij absolute, qëndron në udhëzim.

Udhëzimi është mirësia më e madhe që Allahu jep. Ky udhëzim ndahet në të përgjithshëm dhe në udhëzim të sqarimit e të suksesit final drejt Xhenetit. Prandaj besimtari kërkon vazhdimisht të udhëzojë të tjerët me teuhid, sinqeritet, pendim dhe përpjekje për këtë.

Besimtari është gjithmonë i varur nga udhëzimi. Atij i duhet të kërkojë udhëzim për trajtimin e gabimeve të kaluara e të tashme dhe për largimin e tyre në të ardhmen, që të jetë një i udhëzuar që udhëzon të tjerët.

El-Kadiir

El-Kadiir është i Gjithëfuqishmi, Ai që ka mundësi absolute për çdo gjë. Ai pakëson dhe shton, shfuqizon dhe zëvendëson çfarë të dojë. Asgjë nuk mund të pengojë fuqinë e Tij për të ndryshuar gjërat/gjendjet, për të udhëhequr dhe për të bërë çdo gjë sipas urtësisë së Tij.

Nëse el-Kadiir të prekë me ndonjë të keqe, askush nuk mund të të shpëtojë; nëse të dhuron ndonjë mirësi, askush nuk mund të ta ndalë. Çdo ndryshim i gjendjes vjen vetëm prej fuqisë së Tij absolute.

El-Kadiir është Ndikuesi i Gjithëfuqishëm. Ai vepron dhe arrin çfarë të dojë kur të dojë. Njeriu, sado i fuqishëm, mbetet i kufizuar dhe i dobët në çdo anë. Prandaj dobësitë tona Ai shpesh i balancon me mëshirë, duke na ndalur me varfëri, sprova e sëmundje, që të mos e teprojmë.

El-Kadiir është i Gjithëfuqishmi, ndërsa el-Muktediir nënkupton gjithëfuqinë e përhershme. Ai nuk kushtëzohet nga rrethanat e as nuk dobësohet kurrë, prandaj është mendjelehtësi të shqetësohesh, kur përkrah teje është Ai që ka fuqi absolute.

El-Kadiir, me fuqinë e Tij absolute, sjell krijesa nga asgjëja, u jep formë, jetë dhe vdekje; i ngjallë e u kërkon llogari, dhe hakmerret për të shtypurit. Fuqitë që Ai na ka dhënë në trup e shpirt duhet shfrytëzuar vetëm në nënshtrim ndaj Tij. Mirënjohja për të mirat që Ai t'i dhuron të shton fuqi, keqpërdorimi i tyre të sjellë ndëshkim.

El-Kadiir i mëson robërit të kalojnë nga frika dhe ligështia në mbështetje të plotë të fuqia e Tij. Çdo situatë kritike në jetë është një shkollë tevekuli (mbështetjeje në Allahun), që ta rrënjosë bindjen: “Kurrsesi! Me mua është Zoti im. Ai do të ma tregojë rrugën”.

El-Kadiir është burimi i çdo fuqie në ekzistencë. Ai i jep pushtetin kujt të dojë dhe ia heq kujt të dojë, lartëson kë të dojë dhe poshtëron kë të dojë. Sepse gjithë pushteti dhe e mira janë vetëm në Dorën e Tij.

El-Velii

El-Velii është Mbrojtësi i Afërt i rob-it, Aleati dhe Kujdestari që i qëndron pranë, duke e përkrahur, duke e mbrojtur dhe duke e udhëhequr. Afërsia, dashuria dhe ndihma ndaj rob-it burojnë vetëm prej Tij.

El-Velii është Mbrojtësi dhe Miku i besimtarëve që u mjafton kundër çdo armiku dhe u qëndron gjithmonë pranë në këtë botë e në Ahiret, duke i falur, duke i mëshiruar dhe duke u dhënë fitore.

El-Velii është Kujdestari që mbikëqyr të gjithë krijesat në mënyrë të përgjithshme, ndërsa ushtron kujdes të veçantë për besimtarët, duke i nxjerrë ata nga errësirat në dritë.

El-Velii u kushton kujdes të veçantë besimtarëve të afërt me Të, derisa dëgjimi, shikimi dhe veprimi i tyre të drejtohen prej Tij, dhe, si rrjedhojë e kësaj afërsie me ta, t'i shpallë luftë kujtdo që tregon armiqësi ndaj tyre.

El-Velii është Ai, që të afron me dashuri dhe kujdes të posaçëm. Por miqësia me Të arrihet vetëm atëherë kur të plotësohen kushtet: kryerja e obligimeve fetare dhe shtimi e adhurimeve vullnetare.

Të jesh veli i Allahut nënkupton të jesh i bindur për realitetin e Tij dhe aktiv në shërbimin ndaj Tij. Atë që zmbropset nga shërbimi ndaj fesë ose e kushtëzon këtë me realizimin e interesave personale, Allahu e zëvendëson me dikë tjetër, sepse kjo fe nuk varet nga asgjë tjetër veç kujdesit të el-Velii për të.

El-Velii nuk të afron përderisa je i lidhur me ndonjë haram. Lidhjet e gabuara të zemrës duhet të shkëputen, që zemra të mbetet e lidhur vetëm me Allahun dhe afërsia e Tij të të mbulojë tërësisht. Çdo gjë tjetër është sepse dhe kënaqësia e Tij është parakusht i suksesit real.

El-Afuw

El-Afuw është Ai, që t'i falë gjynahet dhe shlyen gjurmët e tyre, fal mosmirënjohjen tënde për mirësitë që i ke, nuk të ndëshkon as atëherë kur ti e meriton, mbulon me butësi gjendjen tënde jo të mirë dhe të shpërblen më pas me udhëzim e punë të mira të reja, dhe në fund të nderon në Ditën e Gjykimit.

El-Afuw është Falësi i Plotfuqishëm që fal robin vazhdimisht e pa kufi, ndonëse s'ka nevojë për të dhe robi s'ka strehë tjetër veç Tij.

El-Afuw të thërret të mos e humbësh shpresën në mëshirën e Tij, sepse Ai i fal edhe ata që e kanë tepruar me gjynahe. Është haram të dëshpërohesh nga mëshira e Tij gjithëpërfshirëse.

El-Afuw të falë në Ditën e Gjykimit pa të turpëruar, të nderon me shpërblim dhe të bën krenar, që Xheneti të jetë shtëpi kënaqësish e jo vend i përbuzjes.

Pasi t'i falë e t'i shlyen gjynahet, el-Afuw të udhëzon drejt punëve të mira dhe të dhuron begati të reja, duke të ta kthyer faljen në shpërblime dhe duke të të shtuar udhëzim mbi udhëzim.

El-Afuw e lë ndëshkimin e robit edhe atëherë kur është i merituar, dhe, me butësinë e Tij si el-Haliim, e shtyn deri në një afat tjetër, duke e mbuluar kështu robin me falje dhe përmbajtje hyjnore.

El-Afuw është Ai, që të falë, kur ti ndjek shkaqet e faljes. Prandaj, mëshiro që të mëshirohesh, mos nënçmo asnjë vepër të mirë, sado të vogël; shto istigfarin me gjuhë dhe me zemër të përlulur, lutu për vëllain tënd, duro sprovat që të pastrojnë, fal e harro gabimin e tjetrit, dhe kërko falje si një rob i varur krejtësisht nga Zoti që nuk ka kurrfarë nevojë për të. Atëherë Ai të përfshin me faljen e Tij.

Es-Samed

Es-Samed është Ai, që i drejtohen të gjitha krijesat për çdo nevojë ndërsa Ai nuk ka nevojë për askënd prej tyre. Es-Samed është një emër që përmbledh të gjitha cilësitë e Tij dhe dëshmon se Allahu është mbi çdo gjë dhe prej Tij varet çdo gjë.

Es-Samed është i Përkryeri pa fillim e pa mbarim, tejet i lartë që të ketë ndonjë mangësi dhe të krahasohet me krijesat. Çdo gjë e ka fillimin prej Tij dhe çdo gjë kthehet tek Ai për llogari.

Çdo vendim në ekzistencë varet nga es-Samed dhe pa lejen e Tij nuk ndodh asgjë. Në anën tjetër, njeriu është i zbrazët qenësisht dhe tërësisht i varur nga Ai, dhe zbrazëtirën e vet nuk e mbush ndryshe veçse duke u lidhur me Të.

Es-Samed ta kujton se pavarësia e njeriut është vetëm një iluzion. Sa më shumë që ta ndiesh varësinë nga Allahu në çdo gjë, aq më i sigurt do të jesh se s'ka fuqi e ndryshim veçse nëpërmjet Tij.

Es-Samed i përgjigjet çdo lutjeje me bujari absolute, duke dhënë gjithmonë atë që është më e dobishme për robin edhe atëherë kur nuk i jep atë që kërkon. Sepse madhështia e Tij nuk lë askënd pa dhunti.

Es-Samed të mëson si të lypësh prej Tij, duke të ta dhënë nganjëherë edhe atë që nuk të pëlqen, derisa t'i dorëzohesh plotësisht vendimit të Tij dhe të arrish kënaqësinë e robërimit ndaj Atij që merr çfarë të dojë e jep çfarë të dojë.

Es-Samed nuk lë të shkojë huq asnjë mund dhe sakrificë e sigurtë për Të. Kësisoj besimtarit ia ngrit çmimin çdo veprim në rrugën e Tij. Prandaj, me bindjen se Allahu fiton gjithmonë dhe shpërblimi i Xhenetit është i sigurt, Umeti duhet të mbështetet tek Ai edhe në gjendje krize.

Er-Rauf

Er-Rauf është Ai, që mëshiron me butësi absolute, një mëshirë që nuk shoqërohet me vështirësi e sprova, por shtrihet nga fillimi deri në fund vetëm me të mira, duke manifestuar kulmin e mëshirës hyjnore.

Me butësinë e Tij, er-Rauf na i pranon veprat, edhe pse ato janë larg denjësisë për madhështinë e Tij. Ky është një pranim që nuk buron nga meritat tona, por nga dashamirësia e Tij; një pranim i cili garanton që çdo përpjekje e sinqertë të përfundojë me sukses.

Er-Rauf është Ai, që ua pranon pendimin robërve edhe pas vonesës dhe shkujdesjes së tyre, duke i kthyer, me butësi të jashtëzakonshme, nga gjendja e mëkatimit në afri me Të, madje duke ua shndërruar të këqijat në të mira.

Er-Rauf nuk ua humb veprat robërve dhe ua ngre çmimin, edhe pse nuk e meritojnë, dhe ua pranon adhurimet e mangëta e u dhuron begati me lehtësi. Kuptimi i këtij emri na mbush me dashuri që lëviz zemrat drejt adhurimit e përkushtimit pa hezitim ndaj Tij.

Er-Rauf është Ai, që e veçoi të Dërguarin ﷺ me butësi dhe dhembshuri të madhe për Umetin e tij. Ai ﷺ shpenzoi jetën duke dhënë mundin vetëm që Umeti ta kishte më lehtë. Kujdesi, lehtësimet e lutjet e tij për pasuesit janë tregues i madh i këtij emri, i cili do të manifestohet deri në Ditën e Gjykimit.

Er-Rauf na mëson të sillemi me butësi e dhembshuri mes vete. Na mëson të mos braktisim një vëlla për një gabim, por ta mbështesim. Na mëson t'ua lehtësojmë telashet të tjerëve, t'ua shtyjme afatet e borxheve dhe, kur të mundemi, edhe t'ua falim borxhet.

Er-Rauf na kujton se butësia dhe munda i pejgamberit ﷺ u dhanë për të ndërtuar një imazh të bukur të fesë, prandaj edhe ne duhet të sillemi me përgjegjësi të madhe për atë çfarë flasim e çfarë bëjmë, që të mos dëmtojmë muslimanët dhe të mos shpërdorojmë frytet e sakrificave të tij ﷺ, por të jemi prej atyre që gëzohen e mërzhiten së bashku me Umetin dhe i ruajnë amanetet e fesë.

Esh-Shehiid

Esh-Shehiid është Ai, që nuk i fshihet asgjë. Ai është i pranishëm, di dhe dëshmon çdo gjë që ndodh. Ai ka regjistruar të gjitha ngjarjet, pa harruar asnjë detaj, dhe në Ditën e Gjykimit dëshmia e Tij absolute do të jetë themeli i gjykimit pa asnjë padrejtësi.

Esh-Shehiid dëshmon për pejgamberët dhe për plotësimin e misionit të tyre, duke dëshmuar se ata ua lanë popujve udhëzimin e drejtë. Ai do të dëshmojë për ta në Ditën e Gjykimit ashtu siç dëshmoi për Muhamedin ﷺ në Arafat se përcolli plotësisht mesazhin hyjnor.

Esh-Shehiid është Ai, që dëshmon për vërtetësinë e misionit të Muhamedit ﷺ, duke e bërë thirrjen e tij të suksesshme dhe Kuranin si argument të pamposhtur. Për dështimin e çdo përpjekjeje për ta mohuar thirrjen e tij dëshmon historia dhe fenomenet që dëshmojnë vullnetin e Allahut.

Dhe dëshmia e Allahut është më e madhja.

Esh-Shehiid është Ai, që dëshmon për njësinë e Vet dhe për realitetin e madh të dëshmisë “La ilahe il’laAllah”, para të cilës rrënohen të gjitha besimet e kota dhe ndërtohet gjithë feja e vërtetë. Kush e njeh këtë dëshmi, e beson, e deklaron dhe e zbaton, duke u bërë kështu pjesë e dëshmisë madhore për Zotin e gjithësisë.

Esh-Shehiid mban gjallë këtë fe dhe dëshmon për vërtetësinë e saj duke ngritur dëshmitarë prej dijetarëve, duke bërë Kuranin dëshmitar të përhershëm në ndryshimin e njerëzve, duke na ngarkuar edhe vetë neve të jemi dëshmitarë të denjë të Tij në Tokë. Dhe dëshmia jonë bëhet e denjë atëherë kur të manifestohet në fjalët dhe në sjelljet tona. Sidoqoftë, në fund Ai vetë është Dëshmitari dhe Gjykatësi absolut, mbi dijen e të Cilit qëndron çdo gjykim.

Esh-Shehiid dëshmon për vërtetësinë e Librit të Vet dhe të Muhamedit ﷺ si i Dërguar i Tij. Ne, që kemi vetëm pak dije e aspak fuqi, jemi ftuar të bëhemi pjesë e kësaj dëshmie vetëm për t'u nderuar dhe shpërblyer. Nderi më i madh për robin është të përfundojë jetën me shahadet si pjesë e dëshmimit të tij për Zotin e vërtetë. Dhe mjafton Allahu si Dëshmitar.

Esh-Shehiid është Ai, që dëshmon veprat e robërve, sidomos namazin e sabahut dhe të ikindisë, duke i bërë melaiket dhe vetë Kuranin dëshmitarë për këtë. Prandaj mos privo veten nga këto momente, që Allahu të dëshmojë për ty se ishe në adhurim atëherë kur shumica ishin të zënë me gjumë ose me dynja.

Es-Sittir

Es-Sittir është Ai, që mbulon të metat e robërve. Ai e urren përhapjen e së keqes, andaj e ruan robin nga turpërimi, duke e mbuluar në këtë botë dhe në tjetrën.

Es-Sittir ia lehtëson robit t'i kthehet me pendim, duke ia mbuluar gjynahet dhe gjurmët e gjynaheve, për t'i dhënë mundësi të re në rrugën e drejtë.

Es-Sittir nuk e poshtëron robin me të metat e tij dhe e mbulon me mëshirë, që të ketë mundësi të përmirësohet. Ky mbulim të shtyn ta duash Zotin me gjithë zemër.

Kush i publikon gjynahet e veta, e privon veten nga falja, sepse publikimi i gjynaheve është përçmim i së drejtës së Allahut dhe nënçmim i mësimave të pejgamberit ﷺ.

Es-Sittir na mëson të mos i zbulojmë gabimet, të mos i përshkruajmë gjynahet me detaje, dhe të ruajmë nderin e njëri-tjetrit duke ndërtuar komunikimin mbi parimin e mbulimit.

Es-Sittir është Ai, që, duke e strehuar besimtarin në mëshirën e Tij, ia mbulon turpin në Ditën e Gjykimit ashtu siç ia mbulon në dynja.

Es-Sittir na mëson të kërkojmë mbulim për sytë, veshët, gjuhën dhe veprat tona, që të mos shfaqen gjërat që sjellin turp, dhe të merremi me të metat tona e jo me të metat e të tjerëve.

El-Euvel

El-Euvel është Ai, që ka qenë gjithmonë dhe para Tij nuk ka pasur asgjë. Ai është pa fillim dhe qëndron mbi çdo gjë me Vetën dhe madhësinë e Tij.

El-Euvel i parapriu absolutisht çdo gjëje. Ai ishte, kur nuk kishte asnjë krijesë, dhe prej Tij filloi çdo gjë e krijuar.

El-Euvel e nisi procesin e krijimit të robit, të udhëzimit e të pendimit të tij. Çdo nismë në jetën e robit dhe çdo kthim i tij në rrugën e drejtë buron prej el-Euvel.

El-Euvel është Ai, që të inspiron t'i lutesh Atij dhe ta bashkon lutjen me përgjigjen e saj. Edhe lutja jote, edhe përgjigja e saj vijnë prej Tij.

El-Euvel i paraprin çdo mirësie ndaj teje. Kushdo që të bën mirë, është vetëm sepër, meqë fillimi i asaj mirësie është prej Tij. Prandaj zemra duhet të lidhet vetëm me Allahun, jo me dynjanë ose me njerëzit.

El-Euvel i paraprin çdo të mire dhe synimi i arritjes së kënaqësisë së Tij duhet të jetë fillimi i çdo të mire. Nxitimi në vepra të mira është garë për të mbërritur sa më shpejt te i Pari. Robi duhet të kuptojë se sepër nuk ka ndikim më shumë nga sa i ka caktuar Allahu, el-Euvel.

El-Euvel është Ai, që mbjell në zemrën e robit ndjenjën e varësisë qenësore dhe të nevojës së përhershme për Të. Çdo ndihmë ndaj robit buron vetëm prej Tij.

El-Akhir

El-Akhir është Ai, që nuk ka fund dhe nuk i ngjan asgjë. Ai është i Përjetshmi që, me pushtetin, me dijen dhe me mëshirën e Tij mbetet edhe atëherë kur gjithçka tjetër merr fund.

El-Akhir përmbyll çdo gjë që e nis. Udhëzimin e robit Ai e çon deri në fund me mëshirë ashtu siç e nis. Çdo mirësi që synon njeriu, realizohet me plotësimin që ia bën Ai. Çdo fillim dhe çdo mbarim është vetëm prej Tij.

El-Akhir i mbyll çështjet me urtësi dhe drejtësi. Ai ia dhuron robit përfundimin e mirë, kur ai i kthehet sinqerisht Atij. Fundi i mirë i robit është shenjë e kujdesit dhe e mëshirës së Tij, që shoqëron robin nga fillimi deri në fund.

El-Akhir i jep vlerë çdo gjëje. Ashtu siç ti nuk do të kishe ekzistuar pa el-Khaalik e pa el-Euvel, ashtu asgjë nga arritjet e tua nuk do të ketë vlerë, nëse el-Akhir nuk është qëllimi yt përfundimtar.

El-Akhir të bën të kuptosh se njeriu përfundon aty ku përfundon qëllimi i tij. Kush e ka si qëllim Allahun, nuk përfundon kurrë, sepse për veprat që i ka dërguar tek Ai do të shpërblehet përgjithmonë, ndërsa çdo lidhje tjetër shuhet me kalimin e asaj që është e përkohshme.

El-Akhir të bën të kuptosh rregullën e jetës: Kur me çdo gjë që ti bën synon Allahun, jeta bëhet e organizuar dhe çdo mjet qëndron në vendin e vet; kur Ai nuk synohet përfundimisht, gjithçka tjetër bëhet e kotë dhe jeta humb drejtimin.

El-Akhir është Ai, që mbetet pasi çdo gjë tjetër merr fund. Tek Ai përfundon çdo lidhje, çdo mbështetje dhe çdo garë. Ai është Fundi që i jep kuptim çdo ekzistence.

Edh-Dhahir

Edh-Dhahir është Ai, madhështia e të Cilit nuk kërkon argument, sepse këtë e dëshmojnë manifestimet e qarta të ekzistimit të Tij.

Ekzistenca e edh-Dhahir është më e qartë se ekzistenca e çdo gjëje tjetër. Me Të argumentohet çdo e vërtetë, sepse Ai është mbi çdo gjë në pushtet, në dijeni dhe në urtësi. Asgjë nuk është më e dukshme sesa fuqia e Tij, ndërsa mendja njerëzore percepton nga kjo vetëm aq sa Ai i lejon.

Edh-Dhahir është Ai, që shfaqet sa do Vetë, duke na e bërë të njohur vetëm atë që na mjafton për ta adhuruar dhe për t'iu afruar. Ai është i qartë në argumentet e Shpalljes dhe në shenjat e krijimit, por i fshehtë në thellësinë e dijes ku askush nuk mund ta përfshijë.

Edh-Dhahir ngadhënjën mbi çdo gjë dhe asgjë nuk është as mbi qenien e Tij, as mbi ligjin e Tij. Ai e ka bërë fenë e Tij të dukshme dhe ajo do të mbetet e lartësuar mbi të gjitha fetë e tjera, sepse ngadhënjimi dhe drita e Tij nuk shuhën kurrë.

Edh-Dhahir është Ai, që të fton ta njohësh nëpërmjet asaj që është e dukshme dhe e qartë prej Tij. Ai të ka bërë të njohur vetëm aq sa të mjafton për t'iu afruar, jo për të hulumtuar të fshehtën e Tij. Prandaj përfito nga ajo që ta ka bërë të dukshme, thirrja për t'u zgjuar nga moskujdesi, për ta adhuruar, për të kërkuar faljen e Tij. Qartësia që Ai të ka dhënë, është rruga e vetme drejt njohjes së Tij.

Edh-Dhahir na fton të besojmë në të fshehtën
nëpërmjet asaj që është e qartë. Ai na mëson se
çdo sprovë fsheh urtësi dhe mirësi të padukshme.
Kush e njeh Atë si më të dukshmin, nuk i
konteston gjërat e padukshme për të cilat Ai e
fton të besojë, por i dorëzohet Atij me besim dhe
bindje, duke parë përtej shfaqjeve të jashtme.

Me qartësinë e Tij, edh-Dhahir forcon imanin e
besimtarit dhe ia ndriçon zemrën në përballimin
e vesveseve. Kush njeh Allahun si më të
dukshmin, e di se asgjë s'mund ta errësojë të
vërtetën e Tij. Ai e mbron besimtarin me dritën
e qartësisë së Tij, derisa vesveset të treten dhe
zemra të gjejë qetësi në bindje ndaj Zotit të vet.

El-Batin

El-Batin është Ai, që nuk shihet nga askush, por depërton në brendësinë e çdo gjëje me dijen e Tij. Megjithëse sytë nuk e kapin, për Të dëshmojnë shenjat në çdo thellësi të ekzistencës.

Qenia e el-Batin është e fshehtë, por ekzistenca e Tij është e qartë. Askush nuk mund ta njohë Atë përtej asaj që Ai vetë e ka bërë të njohur.

El-Batin i afrohet krijesës me kujdesin e Tij në mënyra që nuk kufizohen nga vendi dhe koha.

El-Batin është Ai, që i di të fshehtat e çdo gjëje. Ai njeh njësoj si gjërat që duken, si ato që nuk duken. Ai e di çfarë fshihet në zemra dhe në mendje. Asnjë mendim, ndjenjë apo qëllim nuk i mbetet i fshehtë Atij që është edhe i Gjithëdijsmi, edhe i Fshehti.

El-Batin mbetet i fshehtë për urtësi, jo për shkak të pamundësisë. Ai nuk na i ka zbuluar të gjitha, me qëllim që të na ruajë nga dobësia jonë. Ai njihet vetëm nëpërmjet asaj që vetë Ai shpallë për veten e Tij. Kushdo që beson në Të nëpërmjet kësaj njohje, do të shpërblehet me mundësinë ta shohë Atë në botën tjetër me një shikim të vërtetë.

El-Batin është Ai, që edukon robërit e Tij nëpërmjet të fshehtës. Ai u jep kuptim sprovave të robërve, duke i afruar nëpërmjet asaj që ata nuk e kuptojnë plotësisht. Kush i beson të fshehtat e Tij, e gjen paqen dhe përjeton ëmbëlsinë e përmallimit për takimin me Të.

El-Batin është Ai, që rrethon gjithësinë me dijen, me mëshirën dhe me fuqinë e Tij, jo me qenien e Tij. Ai është siguria dhe mbrojtja e robit nga çdo e keqe. Atëherë, shiko Allahun e mos u lidh së tepërmi me sebetpet, dorëzoju Atij me vullnet dhe kupto se çdo mirësi që arrin te ti fillon prej Tij dhe përfundon tek Ai.

El-Kariib

El-Kariib është Ai, që është afër çdo gjëje me dijen e Tij. Ai është më afër njeriut sesa damari i qafës së tij. Afërsia e Tij nuk është si afërsia e krijesave; ajo është afërsi hyjnore, që përfshin çdo zemër që e kujton dhe çdo lutje që i drejtohet.

El-Kariib është afër robërve, pa u larguar nga Froni i Tij. Ai është i Larti mbi çdo gjë dhe i Afërti që dëgjon, sheh dhe i përgjigjet çdo zemre që e thërret. Ai të afrohet fillimisht me udhëzim dhe, kur ti i afrohesh me adhurim, Ai vazhdon të të afrohet me më shumë udhëzim. Dhe mjafton ky afrim, sepse, kur të afrohet Allahu, të afrohet çdo gjë e mirë.

El-Kariib është Ai, që i përgjigjet menjëherë pendimit të robit. Ai nuk ka nevojë për ndërmjetës dhe nuk vonon në përgjigje. Afërsia e Tij manifestohet me pranim të pendimit dhe falje të menjëhershme, sepse Ai është i Afërti që i përgjigjet çdo zemre që i drejtohet me sinqeritet.

El-Kariib është afër robit me ndihmë dhe mbrojtje. Ai është më afër robit se çdo armik i tij dhe më i fuqishëm se çdo gjë e kanos. Ai i mbron robërit e Tij të dashurit dhe i shpall luftë kujtdo që i cenon ata. Ai i do ata që i duan të dashurit e Tij dhe i afron me mëshirën dhe me sigurinë e afërsisë së Tij. Kur Allahu është me ty, askush nuk mund të të dëmtojë, sepse afërsia e Tij është mburoja më e fortë.

El-Kariib është Ai, që u afrohet të gjithëve me dijen e Tij, por afërsia e Tij e veçantë u takon besimtarëve bamirës. Ai i bënë këta të shijojnë qetësinë dhe dashurinë që buron nga afërsia me Të, një afërsi që nuk u jepet atyre që ia kthejnë shpinën Atij.

El-Kariib është Ai, që të hapë derën e afrimit me Të, mirësisë më të madhe që mund të arrijë njeriu. Afrimi yt me Të fillon me kryerjen e obligimeve tua ndaj Tij dhe vjen duke u shtuar me veprat e tua vullnetare, derisa të fitosh dashurinë e Tij. Kush e ruan këtë afërsi, e gjen Allahun pranë vetes në çdo hap.

El-Kariib i jep robit ndjenjën e sigurisë dhe të dashurisë që nuk krahasohet me asnjë siguri e dashuri tjetër. Ai i mbron të dashurit e Tij me urtësi dhe ua qetëson zemrat. Edhe kur sprovat e të dashurve duken si humbje, ato, në të vërtetë, janë kujdes e mësim nga i Afërti që nuk e lë vetëm të dashurin e Tij. Kush e ndien afërsinë e Tij, përjeton paqen e qëndrueshme që s'e gjen askund tjetër.

El-Muhsin

El-Muhsin është Ai, që çdo gjë e bën me përsosmëri. Ai është Mirëbërësi që e do bamiësinë. Çdo vepër jona e kryer me drejtësi, kujdes e butësi është pasqyrim i mirësisë së Tij. Atëherë, siç të ka bërë mirë ty Allahu, bëju ti mirë të tjerëve.

El-Muhsin është Ai, që bën mirë pa të meta. Çdo veprim i Tij është i drejtë, i urtë dhe i plotë. Edhe atëherë kur Ai ndëshkon e bën me drejtësi e mirësi.

El-Muhsin vepron me drejtësi dhe jep përtej saj. Ai u jep robërve më shumë nga sa meritojnë ndërsa Vetë s'ka nevojë për asgjë prej tyre. Mirësia e Tij ndaj nesh është e pandërprerë. Çdo frymëmarrje, çdo e mirë dhe çdo falje është dhuratë prej Tij. Krijesat janë gjithmonë të varura nga bujaria e Atij që u bën mirë në çdo gjendje.

El-Muhsin është Ai, që të nxori nga mosqenia dhe të nderoi pa asnjë meritë nga ana jote, duke të të bërë njeri dhe duke të ta dhënë mendjen dhe udhëzimin për ta njohur Atë. Çdo gjë që ke, është dhuratë prej Tij, jo një e drejtë jotja. Ta njohësh këtë mirësi nga Ai nënkupton ta adhurosh Atë me mirënjohje dhe çdo vepër tënde të mirë ta shohësh si përgjigje ndaj bamirësisë së Tij të pandërprerë ndaj teje.

El-Muhsin të lidhi me trungun e udhëzimit Islamin dhe ta plotësoi këtë mirësi me degë të panumërta të saj: me shqisat që ti shfrytëzon, me përmirësimin e gjendjes sate, me të afërmit që të përkrahin, me bashkëshortin a bashkëshorten që të ndihmon në bindjen ndaj Tij. Këto nuk janë themeli, por pa to pema e mirësisë nuk lulëzon. Andaj njih këtë mirësi, falënderoji ata dhe përdori për ta forcuar më tej këtë mirësi.

El-Muhsin të mëson se çdo vepër ka trup dhe shpirt, kështu që ti duhet ta kryesh dhe ta përsosësh. Për sa i përket namazit, përmirëso kohën (falu në kohë), vendin (falu në xhami), mënyrën (falu me përulësi), përkushtimin (falu me zemër të pranishme) dhe ndikimin (rregullo të folurit, shikimin, dëgjimin, sjelljen). Pas farzit mos u ngrit menjëherë, por bëj dhikrin me zemër të pranishme. E njëjta frymë e përsosjes (ihsanit) së veprimit le të derdhet në çdo adhurim tëndin.

El-Hamiid

El-Hamiid është Ai, që meriton çdo lavdërim dhe falënderim. Ne e adhurojmë Atë duke e lavdëruar me elhamdulillah, sepse Ai është burimi i çdo mirësie që kemi. Çdo zemër e udhëzuar frymëzohet nga Ai për ta lavdëruar Atë.

El-Hamiid është vetvetishëm i lavdërueshëm për përsosmërinë e qenies së Tij. Merita e Tij për t'u lavdëruar nuk varet nga dhënia ose mosdhënia e Tij. Ai është i denjë për t'u lavdëruar, për shkak të madhështisë qenësore të Tij, që s'e përfshin askush. Ai është i lavdërueshëm, pavarësisht sprovave që na rëndojnë, sepse çdo veprim i Tij ndaj nesh buron nga urtësia dhe drejtësia absolute.

El-Hamiid e meriton lavdërimin nga çdo krijesë. Çdo gjë në qiej e në Tokë e madhëron Atë në mënyrën e vet. Asgjë nuk qëndron jashtë sundimit e mëshirës së Tij, dhe çdo që ekziston, dëshmon lavdinë e pakrahasueshme të Tij.

El-Hamiid është Ai, që krijesat nuk arrijnë ta lavdërojnë ashtu siç Ai e meriton, sepse lavdia e Tij është përtej fuqisë përshkruese të çdo fjale, siç tha i Dërguari ﷺ: “Unë nuk mund të të lavdëroj ashtu siç e meriton Ti”. Ai na ka mësuar si ta lavdërojmë dhe çdo lavdërim që njohim buron prej Tij.

El-Hamiid është Ai, që mbetet i lavdishëm edhe sikur asnjë prej krijesave të mos e lavdërojë. Ai ka qenë i lavdishëm para ekzistencës së çdo krijese dhe do të mbetet i tillë edhe atëherë kur gjithçka veç Tij të shuhet. Madhështia e Tij është e përjetshme dhe e pavarur nga lavdërimi që ia bëjnë krijesat.

El-Hamiid është Ai, që vepron vetëm me drejtësi dhe mirësi. Çdo dhënie nga Ai vjen nga bujaria e Tij dhe çdo privim bëhet me urtësinë e Tij. Ai ka shpërndarë çdo mirësi dhe çdo virtyt mes njerëzve, prandaj askush s'ka arsye të krenohet. Në Ditën e Ringjalljes, edhe banorët e Xhenetit, edhe ata të Zjarrit do të deklarojnë lavdinë e Tij me elhamdulillah, sepse do ta kuptojnë se çdo vendim i Tij ka qenë me drejtësi e mëshirë.

El-Hamiid është Ai, që të kujton, kur ti e kujton Atë, dhe të lavdëron, kur ti vepron për Të. Nëse ti e përmend në veten tënde, Ai të përmendë në Vetën e Tij. Nëse ti e përmend në publik, Ai të përmendë në një shoqëri (tubim) më të mirë. Lavdërimi që ti i bën Atij të ngre tek Ai, ndërsa lavdërimi që Ai ta bën ty të lartëson mbi të tjerët.

El-Hamiid është Ai, që mbush zemrën e robit me dashuri për Të nëpërmjet lavdërimit që robi ia bën. Elhamdulillah nuk është thjesht fjalë, por ndjenjë dashurie dhe nënshtimi ndaj Tij, që buron nga njohja e Tij. Çdo lavdërim që robi i bën Atij e afron me Të. Kush njeh Allahun si el-Hamiid, s'mund të mos e dojë.

El-Vaasi'

El-Vaasi' është Ai, që përfshin çdo gjë me dijen, pushtetin dhe mëshirën e Tij. Ai i jep kujt të dojë aq sa do Vetë, sepse dija dhe begatia e Tij nuk kanë kufij. Ai jep nga gjerësia e pakrahasueshme e sundimit të Tij.

Me gjerësinë e mëshirës së Tij, el-Vaasi' pasuron ata që humbin, fal ata që kthehen dhe mëshiron të gjithë, pa iu pakësuar asgjë nga begatia. Përfshirja e Tij nuk ngushtohet kurrë. Edhe sikur detet të ishin bojë shkrimi, do të mbaronin para përshtimit të mirësive të Tij. Ligji i Tij është i gjerë për çdo vend e kohë, dhe mëshira e Tij mbetet e hapur për çdo njeri që i kthehet Atij.

El-Vaasi' ia zgjeron jetesën, dijen, guximin dhe mundësitë kujt të dojë. Prandaj njeriu duhet të kalojë nga ngushtësia e nefsit në gjerësinë e besimit. Ai që bëri Daudin mbret dhe Mehdiun udhëheqës brenda nate, mund të zgjerojë çdo shpirt e çdo horizont.

El-Vaasi' e ka faljen të pakufishme. Nuk ka gjynah që nuk e tejkalon mëshira e Tij dhe as pendim tepër të vonuar për mëshirën e Tij. Ai hap derën e mëshirës për çdo zemër që i kthehet edhe pas rënieve të panumërta. Askush nuk mund t'i vërë kufij mëshirës së Tij ashtu siç askush nuk mund ta ndalë dritën e diellit të Tij.

El-Vaasi' fal me falje cilësore - falje që nuk nënçmon dhe nuk ngushton. Kush njeh këtë emër të Allahut, mëson të falë pa kushte, si Jusufi që fali vëllezërit e tij; të falë atëherë kur falja përmirëson, të ndëshkojë për të keqen që drejtësia ndalon.

El-Vaasi' e ka zgjeruar fenë duke e lehtësuar. Çdo urdhër i fesë përbën lehtësim, jo ngarkesë. Ai nuk ia ngushton njeriut, por e pastron, e plotëson me mirësi dhe e udhëzon drejt mirënjohjes ndaj Tij. Çdo adhurim që na është bërë detyrë, është versioni më i lehtë dhe më i përsosur për ne. Çdo kufi ligjor që ka vendosur Ai, është zgjerim mëshirues, jo kufizim për të vështirësuar.

El-Vaasi' është Ai, që gjerësinë e Tij e shoqëron me dije dhe urtësi të përsosur. Ai jep pa masë, por asnjëherë pa vend. Kësisoj edhe njeriu duhet të jetë i gjerë në dhënie, në dije e në falje, veçse me urtësi, pra, të dijë kujt, kur dhe sa. Gjerësia pa urtësi në dhënie dhe në falje, është e pavlefshme. Vetëm ndërthurja me vend e dijes, dhënies dhe faljes pasqyron bukurinë e gjerësisë së el-Vaasi'.

El-Latiif

El-Latiif është Ai, që vepron me mirësjellje dhe kujdes ndaj robërve në mënyra që ata nuk i vërejnë dhe nuk i presin. Ai është i padukshmi që vepron me hollësi të thellë për të sjellë më të mirën edhe në gjërat që duken të vështira.

Historia e Jusufit është pasqyrë e këtij emri, ku kuptojmë kujdesin e pavërejtur të Allahut, që ngre robin nëpërmjet sprovave. Ajo që dukej si humbje, ishte ngritje. Çdo pengesë në shteg ishte hallkë e urtësisë së Zotit, që çonte drejt nderimit e shpëtimit.

El-Latiif është Ai, që të nxjerrë me butësi nga errësira në dritë dhe të ruan edhe pasi të udhëzon. Ai të forcon në përpjekjen kundër epshit dhe të mbron nga sprovat që ti s'i përballon dot. Edhe atëherë kur ti nuk e kupton se po të bëhet mirë, qetësia që ti gjen në vështirësi vjen nga kujdesi i Tij i hollë ndaj teje.

El-Latiif të furnizon me urtësi dhe të sprovon me butësi për të të ngritur. Ai jep nga rrugë që ti nuk i sheh. Ai ta mbyllë një derë për të ta hapur një më të vlefshme në zemër. Sprovat e Tij nuk shkatërrojnë, por pastrojnë dhe sjellin kënaqësi shpirtërore që njihen vetëm nga ata që shohin mirësinë në dhimbje.

El-Latiif të ngre gradualisht në shkallë më të larta shpirtërore. Ai ta përgatitë zemrën me përvoja të përballueshme në shtegun drejt pjekurisë, të rritë në mjedise të shëndosha dhe me njerëz të mirë, pa e kuptuar ti sa shumë po fiton.

El-Latiif është Ai, që mbjell në zemrën tënde dëshirën për të bërë mirë dhe të shpërblen edhe për nijetin tënd. Ai t'i kujton mundësitë e mira që tjerët i harrojnë, të çon me hapa të lehtë drejt fitimeve të mëdha.

El-Latiif është Ai, që të jep furnizim me rehati dhe të përfshin në mirësi që s'i ke menduar. Ai t'i bashkon pasurinë me adhurimin, të zgjon për hairin që të tjerët s'e shohin. Ai të shpërblen përtej mundësive tua vepruese, duke të ta shumëfishuar fitimin përtej asaj që mund të arrish me përpjekjet e tua.

El-Mexhiid

El-Mexhiid është Madhështori Fisnik, Zot i nderit dhe i lartësisë absolute. Ai është vetvetishëm madhështor, pa qenë i varur në këtë nga lavdërimi që i bëjnë krijesat. Çdo madhështi që shihet te krijesat, është vetëm një hije e madhëstisë së Tij. Zemra që njeh këtë emër, qëndron në sexhde të përherëshme, sepse përulësia është vetë rruga e nderit.

El-Mexhiid është Ai, që ka madhështi të njëmendtë, jo aso që jepet ose fitohet. Njerëzit kërkojnë nderin në pushtet dhe në lavdërim nga të tjerët, ndërsa Ai është burimi i çdo nderimi dhe i çdo pushteti. Kushdo që vërtet njeh Atë, turpërohet para Tij si para personit më të ndershëm dhe nuk i përkulet askujt tjetër.

Madhështia e el-Mexhiid manifestohet duke dhuruar nder dhe fisnikëri, jo duke marrë. Ai nuk bëhet më madhështor nga lavdërimi që ia bëjnë njerëzit. Lavdërimi që i bëhet Atij i nderon vetë ata që e njohin dhe përulen para Tij.

El-Mexhiid i jep nder dhe autoritet kujt të dojë dhe ia heq kujt të dojë. Pushteti i vërtetë është nënshtrimi ndaj Tij, jo sundimi mbi njerëzit. Kushdo që përdor autoritetin për të dhënë më shumë sesa për të kërkuar, ruan lavdinë e vet te Allahu. Çdo nder i qëndrueshëm lind nga përulësia ndaj Madhështorit.

El-Mexhiid ka madhështi të përsosur dhe madhërimin që ia bën robi e pranon si dhuratë, ndonëse çdo fjalë e robit vjen prej Tij. Kur robi thotë “Elhamdulillah rabbil-alemin”, Ai thotë “Robi im më lavdëroi”. Kur robi thotë “Maaliki jeumiddin”, Ai thotë “Robi im më madhëroi”.

Kështu, Zoti i nderit mëson robin ta madhërojë me fjalët që Ai vetë ia mëson.

El-Mexhiid madhërohet më së miri me Fjalët e Tij, Kuranin. Lexoje përditë dhe do të ndiesh përgjigjen e Tij në çdo ajet. Kushdo që lexon fjalët e Zotit, flet me Të; kushdo që i harron, humb lidhjen me Madhështorin që e ngriti njeriun mbi krijesat e tjera.

El-Mexhiid nderoi njeriun me Kuranin, me fjalën që melekët vetëm mund ta dëgjojnë nga goja e robit. Ai bëri njeriun bartës të Shpalljes dhe pasqyrë të nderit hyjnor. Kushdo që ruan këtë fjalë, ruan nderin e vet; kushdo që e braktis, humb privilegjin më të madh që i është dhënë ndonjëherë krijesës.

El-Vehhab

El-Vehhab është Dhuruesi që jep nga dashamirësia qenësore, jo për interes. Ai jep pa kthim të investimit, sepse bujaria e Tij është e çiltër, që vjen nga dashuria për njeriun, jo nga nevoja për të.

El-Vehhab është Dhuruesi i pakufishëm, që jep në çdo formë dhe në çdo çast. Ai është burimi i çdo jete, i çdo shëndeti, i çdo udhëzimi. Çdo mirësi që të arrin, është në dobinë tënde, jo për përfitimin e Tij.

El-Vehhab të dhuron vetëm atë që është e mirë për ty. Dhurata e Tij nuk të dëmton dhe as nuk të humbë, por të pastron dhe të afron më shumë me Të.

El-Vehhab është Dhuruesi i pakufishëm, që jep pa masë dhe në çdo formë. Çdo mirësi që ekziston, është pjesë e dhënies së Tij, sepse vetëm Ai dhuron gjithçka.

Të kërkosh prej el-Vehhab do të thotë edhe të dish çfarë dhe si të kërkosh. Besimtari nuk kërkon për dëshira egoiste, por për ta forcuar të vërtetën e Allahut në jetën e vet. Një dhuratë është e vlefshme vetëm atëherë kur të afron me Zotin.

El-Vehhab është Ai, që të dhuron shëndet për ta shfrytëzuar në adhurim, jo për t'u shfrenuar në kënaqësitë e kësaj jete. Kur të konsiderosh shëndetin si dhuratë prej Tij, çdo frymëmarrje bëhet adhurim dhe çdo provë të kujton dashurinë e Tij për ty.

Mos ia humb vlerën dhuratës duke ia atribuuar shkaqeve. Kërko me rrugë hallalli dhe për çdo mirësi që të vjen falëndero me adhurim.

Dhurata më e bukur që mund t'ia kthesh Allahut është ajo, që ti e jep pa interes egoist — një pjesë kohe, diçka nga pasuria, një fëmijë që ia kushton shërbimit ndaj Tij.

Lute el-Vehhab që të të dhurojë kuptimin e drejtë të fesë, sepse kjo është dhurata më e çmueshme që mund të marrë njeriu. Kur Allahu të jep dritë për të parë të Vërtetën, çdo gjë tjetër në jetë — varfëria, pasuria, sprovat — merr kuptimin e duhur dhe zemra gjen paqe në çdo gjendje.

El-Hakk

El-Hak është i Vërteti i pandryshueshëm. Para Tij shuhet çdo e kotë dhe me Të qëndron çdo e drejtë. Kushdo që i kthehet Atij me bindje, gjen Zotin e mëshirës dhe të drejtësisë; kushdo që e kundërshton me kokëfortësi, gjen Gjykatësin që s'mund t'i ikë.

El-Hakk është e vërteta e pashoqe. Ai është mundësuesi i çdo qëndrueshmërie dhe udhëzimi të drejtë. Ai është e vërteta përfundimtare, nëpërmjet të Cilit çdo gjë tjetër merr kuptim dhe vlerë.

El-Hakk është i Vërteti në qenien, në fjalën dhe në gjykimin e Tij. Çdo fjalë, vendim e premtim i Tij është i drejtë dhe i saktë në mënyrë të përkryer. Kushdo që e beson këtë, gjen prehje në drejtësinë e Tij.

El-Hakk është Ai, që e bën besimin të gjallë dhe zemrën të qëndrueshme në të. Sa më thellë të përjetosh të vërtetën e ekzistencës së Tij, aq më të qartë do ta kesh të vërtetën e Xhenetit, të Ditës së takimit me Të dhe të çdo premtimi tjetër hyjnor.

Kur të njohësh Allahun si el-Hakk, fillon t'i shohësh gjërat me vlerën që kanë në të vërtetë. Atëherë ti kupton se shumë prej gjërave që njerëzit i madhërojnë, janë të pavlera realisht, dhe shumë prej atyre që i harrojnë, janë të çmuara tek Allahu.

Kur ta njohësh Allahun si el-Hakk, zemra pushon së dyshuari në të Vërtetën dhe mbushet me siguri. Atëherë, çdo fjalë e Kuranit bëhet më e dëshiruar për ty sesa çdo fjalë njeriu, dhe çdo vepër për Allahun të mbushë me një krenari të pashtershme.

El-Hakk është garanci për drejtësinë. Çdo padrejtësi do të marrë fund një ditë dhe çdo hak do të kthehet. Kushdo që vërtet njeh el-Hakk, nuk druan se nuk do ta marrë hakun, por druan se mos po e vonon kthimin në të vërtetën.

Et-Tajjib

Allahu është et-Tajjib, i Miri nga i Cili buron vetëm mirësi. Ai është i pastër nga çdo mangësi. Çdo gjë që vjen prej Tij, është e drejtë dhe plot urtësi. Çdo fjalë e Tij është mirësi ndaj robit dhe çdo caktim i Tij është në dobi të robit.

Allahu është i Miri që pranon vetëm të mirën. Ai nuk pranon adhurim të ndotur me haram e as fjalë që s'janë të pastra. Kushdo që njeh të Mirin, kujdeset që ta ketë të pastër fitimin, ushqimin dhe veprën, në mënyrë që lutja e tij të mbështetet nga kjo pastërti.

Allahu është i Miri që lartëson vetëm atë që është e mirë. Vepra ngjitet tek Ai, kur është e sinqertë dhe hallall. Bëhu si pema e hurmës që çdo pjesë e saj sjell dobi: Çdo fjalë jotja dhe çdo veprim yti të mbartë aromën e së mirës.

Allahu është i Miri që bashkon të mirët. Kushdo që është i mirë në fjalë e në vepra, lidhet me njerëz të mirë dhe gjen paqe në mesin e tyre.

Mirësia e vërtetë nuk nënkupton që vetëm ti vetë të jesh i mirë, por edhe të përçosh paqe te të tjerët.

Allahu është i Miri që pasqyron të mirën në zemrat e pastra. Nëse zemra mban të mirën, Ai do ta shpërfaqë në fjalë e në vepër; nëse ajo fsheh të keqen, do të tradhtojë para të tjerëve duke e nxjerrë atë. Prandaj mbaj në brendinë tënde vetëm atë që dëshiron të shohësh të dalë prej teje.

Allahu, i Miri, do që prej nesh të përhapet vetëm e mira. Kushdo që njeh të Mirin, flet vetëm atë që sjell paqe dhe ndreqje, gëzohet për të mirën e kujt do qoftë dhe nuk orvatet ta njollosë me fjalë të kota a intriga.

Allahu është i Miri që mbush zemrat me mirësi dhe shpresë. Kushdo që njeh të Mirin, mësohet të mendojë mirë, të shohë mirë, të flasë mirë. Kushdo që njeh të Mirin, e di se pas çdo vështirësie fshihet mirësi, meqë i Miri nuk sjell asgjë tjetër veç të mirës.

El-Hajjij

El-Hajjij është Ai, që ka turp fisnik. Ai turpërohet të kthejë duarbosh robin që ngre duart dhe i lutet, sepse madhështia e Tij shoqërohet me butësi dhe dhurim. Ai mbulon, fal dhe jep me bujari edhe atëherë kur robi nuk është i denjë për këtë.

Allahu është i Turpshmi fisnik që ia mbulon të metat robit dhe i jep kohë për t'iu kthyer Atij. Kushdo që njih el-Hajjij, turpërohet për gjynahet që ka bërë edhe pasi të pendohet për to, sepse e di se Ai e ka mëshiruar duke ia mbuluar ato. Nga turpi që ka ndaj të Turpshmit fisnik, robi i mirë kujton se falja nga Allahu i është dhënë si dhuratë nga Ai, jo si arsye për të vazhduar në pakujdesi.

Allahu është i Turpshmi fisnik që mëson robin të kthejë turpin në adhurim. Kushdo që njih el-Hajjij, ruan mendimet, shikimin, të folurit dhe veprat nga çdo gjë që s'i ka hije të ketë para Tij.

Turpi ndaj Allahut largon robin nga gjynahu dhe e shtyn drejt devotshmërisë. Robi nderohet me çdo çast që kalon nën kujdesin e Tij, prandaj duhet të turpërohet që të bëjë shkelje.

Allahu është i Turpshmi fisnik që mbron robin nga padrejtësia duke e bërë t'i vijë turp të marrë pa hak. Kushdo që njih el-Hajjij, i vjen turp të prekë pasurinë që s'i përket. Turpi ndaj Allahut është mburoja që ruan robin nga çdo formë e padrejtësisë.

Allahu është i Turpshmi fisnik që zgjon robin nga plogështia me ndjenjën e turpit ndaj Tij. Kushdo që njih el-Hajjij, turpërohet të qëndrojë në vend, kur Allahu e fton të ecë përpara; turpërohet të harxhojë jetën në gjëra të kota, duke iu shmangur të vërtetës me shtirje. Turpi ndaj Allahut është shtysa që zhvendos besimtarin nga rehatia në përpjekje, nga fjalët në vepra.

Allahu është i Turpshmi fisnik që e do mbulimin e së keqes dhe urren përhapjen e saj. Kushdo që njih el-Hajjij, ruan gjuhën nga fjalët që shëmtojnë moralin dhe nuk përcjell gjëra që tronditin pastërtinë e zemrës, flet vetëm mirë dhe mban turpin si mburojë, që ta mbrojë veten dhe shoqërinë nga e keqja.

Allahu është i Turpshmi fisnik që mëson robin ta respektojë vetveten dhe të nderojë dijen. Kushdo që njih el-Hajjij, ruan nderin e vet si një amanet prej Tij dhe nuk pranon të bjerë në sjellje të ulëta. Kushdo që respekton vetveten, nuk e njollos as me gënjeshtër, as me mashtrim, por mundohet ta ngrejë me vlera që i bëjnë nder dinjitetit dhe fesë të tij. Kushdo që njih el-Hajjij, nuk turpërohet të kërkojë dije dhe kujdeset ta bëjë këtë me respekt e urtësi. Turpërimi që vjen nga besimi, shtyn drejt së mirës; turpërimi për shkaqe të tjera pengon arritjen e së mirës.

El-Xhemiil

El-Xhemiil, i Bukuri prej të Cilit buron çdo hijeshi, është i përsosur në qenien, në fjalët dhe në veprat e Tij. Bukuria e Tij nuk kufizohet në formë, por përfshin drejtësinë, urtësinë, mëshirën.

Njohja e el-Xhemiil të bën të kuptosh se refuzimi i së vërtetës dhe përbuzja e njerëzve është shëmtia më e madhe, ndërsa nënshtrimi ndaj së vërtetës dhe mirësjellja janë pasqyrim i bukurisë hyjnore në jetën e njeriut.

Ai, i Bukuri që ka përshtatur çdo gjë në mënyrë të përkryer me qëllimin për të cilin është krijuar, ka bërë që çdo bukuri në ekzistencë të jetë pasqyrim i bukurisë së Tij absolute. Kushdo që njeh el-Xhemiil, në çdo pamje të bukur sheh një ftesë për ta kujtuar bukurinë e përsosur të Tij.

Sa më shumë të kujtosh bukurinë e Allahut, aq më shumë do të shijosh qetësinë në përmendjen e Tij dhe mallin për shikimin në Fytyrën e Tij në botën tjetër.

I Bukuri urdhëron që bukurinë tënde ta ruash me moral e turpërim, duke e përdorur për të falënderuar Atë, jo për t'u shfrenuar. Bukuria nuk bën të jetë mjet joshjeje, sepse është amanet nga Allahu. Çdo hijeshi që nuk lidhet me moralin, shndërrohet në shëmti para Tij. Prandaj mos hidhëro të Bukurin për të kënaqur të shëmtuarën.

I Bukuri që e do bukurinë e brendshme më shumë se të jashtmen, i mëson robërit të kujdesen për pastërtinë e zemrës më shumë sesa për hijeshinë e dukjes. Allahu nuk shikon trupat e pasuritë, por shikon zemrat dhe veprat. Bukuria e vërtetë qëndron në moral dhe në devotshmëri.

I Bukuri i cili kërkon që çdo gjë të bëhet bukur, na mëson të durojmë pa u ankuar, të falim pa e përmendur, të ndahemi pa u fyer. Allahu e do robin që e bën bukur punën, prandaj çdo punë për Allahun duhet të bëhet me shije.

I Bukuri që e do hijeshinë në dukje dhe pastërtinë në shpirt, urdhëron kujdes për dukjen pa rënë në mendjemadhësi. Bukuria e jashtme është pasqyrë e asaj që mban zemra. Kushdo që i qaset namazit, sjelljes e shoqërisë me zemër e trup të pastër, reflekton bukurinë e besimit.

El-Mustean

El-Mustean është Ai prej të Cilit kërkohet çdo ndihmë. Ai nuk refuzon askënd që i drejtohet me sinqeritet. Prej Tij vjen çdo fuqi, çdo përkrahje dhe çdo lehtësim për të bërë të mirën. Ai ndihmon robin përderisa robi ndihmon të tjerët dhe e nderon atë që kërkon ndihmë vetëm prej Tij. Ndihma më domethënëse është ajo, që të lidhë me të Mirin, jo me krijesat.

Kur çdo derë e ndihmës njerëzore mbyllet, el-Mustean mbetet i Vetmi që mund të ndihmojë, siç tha Jakubi (alejhi selam): “Allahut i kërkoj ndihmë kundër asaj që po tregoni ju”. Durimi nuk është dorëzim, por mbështetje tek Ai që nuk zhgënjën kurrë. Ndihma e Tij vjen atëherë kur zemra pushon së mbështeturi te njerëzit dhe mbetet e lidhur vetëm me Zotin.

El-Mustean është Ai, që ndihmon atëherë kur ndihma e njerëzve nuk mund të ndryshojë asgjë. Pejgamberët thanë: “Zoti ynë është Mëshirëploti. Nga Ai kërkojmë ndihmë kundër asaj çfarë bëni”. Besimtari e di se ndihma e vërtetë vjen vetëm prej Tij. Të kërkosësh ndihmë nga el-Mustean do të thotë të pranosh dobësinë tënde dhe të mbështetesh te Fuqia që nuk pakësohet kurrë.

El-Mustean ndihmon me mëshirë, jo me hakmarrje. Pejgamberët, kur u përballën me dhunë e shpifje, nuk kërkuan shkatërrimin e popujve, por udhëzimin e tyre me mëshirën e Tij. Kushdo që njeh el-Mustean, kërkon ndihmë prej Tij jo për të ngadhënjyer ndaj të tjerëve, por për të qëndruar i drejtë e i mëshirshëm edhe në sprovë. Sepse ndihma më e madhe është ajo, që të ruan nga urrejtja.

El-Mustean ndihmon të gjithë ndërsa Vetë nuk ka nevojë për askënd. Ai i ndihmon ata që ndihmojnë fenë e Tij, ndonëse ndihma e tyre ndaj fesë, në të vërtetë, është vetëm ndihmë ndaj vetes së tyre. Allahu nuk ka nevojë për askënd, kurse ne kemi nevojë për Të në çdo frymëmarrje.

Kërkimi i ndihmës nga el-Mustean është adhurim që lind nga besimi i plotë dhe mbështetja e sigurtë në Të. Kushdo që ia beson Allahut çështjen e vet, nuk druan nga vonimi i ndihmës, sepse ndihma e Tij vjen në kohën më të mirë. Kur robi i dorëzohet plotësisht Zotit, edhe qielli e Toka lëvizin për ta ndihmuar.

El-Mustean të mëson se ndihma fillon me lëvizje, jo me pritje. Allahu i ndihmon ata që ecin drejt Tij me adhurim dhe mund, jo ata që presin pa vepruar. Sa më shumë të ushtrosh robërim ndaj Allahut nëpërmjet falënderimit, aq më shumë do të ndihmohesh në ushtrimin e falënderimit tënd. Askush nuk i është kthyer sinqerisht Allahut e të mos ketë gjetur vetëm të mira në këtë kthim.

El-Menaan

El-Menaan është Dhuruesi që jep pa masë dhe pa u lavdëruar. Ai pasuron robin pa e ulur dhe e nderon pa e lënduar. Çdo mirësi e Tij ndaj robit, është dhuratë e pastër, jo pagesë. Ai ia përmend robit mirësinë që ia dhuron vetëm sa për të zgjuar mirënjohjen e tij, jo për t'u lavdëruar për këtë.

El-Menaan të jep pa kërkuar nga ti dhe të mëson të çmosh mirësinë e Tij që të mos e humbësh. Udhëzimi për të Vërtetën është mirësi më e vlefshme se çdo pasuri a lavdi e kësaj bote. Kushdo që njeh këtë mirësi, nuk mat devotshmërinë me fitime të kësaj bote. Sepse çdo mirësi që gëzon robi, është dhuratë ndaj tij, jo meritë e tij.

El-Menaan na e kujton se çdo bamirësi që bëjmë është vetëm në dobinë tonë. Kushdo që njeh el-Menaan, nuk përmend kurrë të mirën që e bën. Çdo hap që bëjmë në zbatimin e fesë, është dhuratë prej Zotit; shpëtimi ynë në këtë botë dhe në tjetrën, është vetëm mirësi nga Ai.

El-Menaan është Bamirësi i njëmendtë, ndërsa ne jemi vetëm vegël e Tij. Kur ti bën mirë, mos ia atribuohet vetes kryerjen, por kujto që Ai është kryesi i njëmendtë i asaj të mire dhe ti vetëm e ke përcjell. Kështu bamirësia mbetet e pastër dhe ti merr bereqetin e saj.

Zoti e do bamirësinë të pastër, pa interesa egoiste, pa fjalë që prishin nijetin. Kur robi përmend të mirën që bën, njollos dhuratën dhe humb shpërblimin; kur ai jep pa e përmendur, dorëzon një dhuratë të pastër.

El-Menaan ruan nderin e robrit duke e bërë dhurimin e tij të bukur e të pastër. Ai do që, kur të japësh, të japësh mirë; kur të ndihmosh, të bësh këtë me fjalë të buta e pa fyerje. Bamirësia e shoqëruar me respekt e falje është më e vlefshme, sesa çdo dhuratë që përcillet me lëndim.

El-Menaan të frymëzon të japësh për të fituar Ahiretin, jo lavdinë e kësaj bote. Besimtari mund të ndryshojë mënyrën e bamirësisë, por kurrë nuk zbrapset nga bamirësia. Çdo dhënie e pastër e robrit, është dhuratë për të cilën el-Menaan do të shpërblejë pa masë.

Ed-Dejjaan

Ed-Dejjaan gjykon me drejtësi absolute dhe i jep çdo kujt hakun që i takon. Ai nuk humb asnjë të mirë dhe nuk harron asnjë të keqe. Edhe për gjërat më të vogla Ai shpërblen me saktësi të përsosur. Në Ditën kur çdo njeri do të qëndrojë i zhveshur para Tij, vetëm nga veprat e mira do të ketë përfitim.

Ai është Shpërblyesi i drejtë, që di peshën e çdo qëllimi dhe masën e çdo vepre. Atij nuk i fshihet asgjë, nuk i ngatërrohet asgjë. Ai vendos çdo hak në vendin e vet dhe çdo shpërblim e ndëshkim e jep me urtësi të përsosur.

Kushdo që i beson ed-Dejjaan, nuk thyhet nga padrejtësia dhe nuk dëshpërohet nga vonimi i shpërblimit. Ai e di se çdo e drejtë do të kthehet patjetër dhe kjo bindje ia mban zemrën të qetë edhe në padrejtësinë më të madhe. Sepse drejtësia hyjnore nuk mungon; ajo vetëm pret kohën e saj.

Në Ditën e Gjykimit, do të ketë vetëm një Gjykatës – ed-Dejjaan - i Cili gjykon me drejtësi të përsosur dhe me mëshirë të plotë. Ai është më i Drejti dhe më i Mëshirshmi, që nuk harron asnjë të mirë dhe nuk bën kurrfarë padrejtësie.

Në atë Ditë, një fjalë e mirë do të peshojë më shumë se një botë e tërë, ndërsa një vepër pa nijet do të bëhet pluhur. Mos mbush trastën me gjëra që s'kanë peshë në tregun e Zotit. Në Peshore rëndojnë vetëm veprat që bëhen për Të.

Ed-Dejjaan kthen çdo hak, madje dhe atë të kafshës pa brirë që shtypet padrejtësisht nga një tjetër me brirë. Kushdo që njeh Atë, ruhet nga çdo padrejtësi dhe lë pas çdo gjë që nuk i duhet në Ahiret, duke qenë i bindur se më mirë është ta lërë sot, sesa ta bartë nesër para Gjykatësit që nuk harron asgjë.

Kushdo që njih ed-Dejjaan, llogarit veten për
çdo fjalë e vepër, i bindur se çdo punë do ta gjejë
në Peshore. Llogaritja e vetvetes është ura që
bart të sinqertin në qëndrueshmëri. Vetëm ai që
ruan veprën deri në fund e gjen të plotë para
Zotit të Drejtësisë.

El-Kaabid

El-Kaabid është Ai, që ngushton me urtësi, merr për të dhënë dhe kufizon për të afruar. Ai ta ndalë një mirësi për të ta dhënë një më të madhe, të merr nga dora për të të kthyer nga Vetja, dhe çdo shtrëngesë prej Tij të çon në derën e zgjerimit të përhershëm.

El-Kaabid të kufizon për të ta ruajtur ekuilibrin shpirtëror. Ai ta ngushton që të mos shfrenohesh dhe ta zgjeron që të mos dëshpërohesh. Çdo kufizim i Tij është masë e duhur për të të mbajtur mes durimit e falënderimit, mes përlësisë e qëndrueshmërisë.

El-Kaabid të shtrëngon drejtësisht për të të pastruar. Vërtet, Ai të privon për të të mbrojtur, të ndalon për të të mësuar, të ngushton për të të përgatitur për mirësinë që vjen më pas. Çdo privim yti prej Tij duhet të ta kujtojë se edhe mungesa e një gjëje në jetën tënde është formë e dhuratës.

El-Kaabid të ngushton diku, që të shihet si do të sillesh në zgjerim diku tjetër. Ai mund të ta japë dijen, pasurinë e ndikimin, në mënyrë që nëpërmjet teje t'ia zgjerojë tjetrit. Kushdo që njeh el-Kaabid, i shpërndan dhuratat e veta për të lehtësuar dhe për të lidhur zemrat me Zotin, sepse kufizimi i njërit është ftesë për bujarinë e tjetrit.

El-Kaabid është Ai, që të mëson baraspeshimin e frikës dhe shpresës. Ai ta ngushton ose ta zgjeron për të të mbajtur gjallë e të kthjellët, në mënyrë që të jetosh me njerëzit pa u tretur ndër ta dhe të lidhesh me Të pa ndërmjetës. Zemra gjen paqen, kur tërhiqet prej haramit dhe zgjerohet në mëshirën e Tij.

El-Kaabid ngushton për të përmirësuar dhe ndalon për të mbrojtur. Ai mban në dorën e Tij çmimet dhe rrethanat, që askujt të mos i bëhet padrejtësi. Çdo kufizim që ti ndien, është kujdes i Tij për të ta ruajtur ekuilibrin e mirësisë.

El-Kaabid i kap të këqijat para se të të prekin dhe mbyll rrugët e padrejtësisë ndaj teje. Ai mban Tokën në grushtin e Vet dhe i kufizon ata që dëmtojnë, prandaj thirr: “O Ti që ngushton me urtësi, më mbro me fuqinë Tënde dhe m’i zgjero të mirat që më afrojnë te Ti”.

El-Baasit

El-Baasit është Ai, që zgjeron me urtësi dhe jep me masë. Ai shtrin furnizimin, lehtëson jetesën dhe hap zemrën për mirënjohje. Zgjerimi i Tij nuk është rastësi, por dhuratë që ndodh në kohën më të duhur.

El-Baasit shpërndan mirësitë me drejtësi dhe hap rrugët për secilin sipas urtësisë së Tij. Ai i shton dikujt për ta provuar dhe ia pakëson dikujt për ta mbrojtur, që ata të falënderojnë.

El-Baasit zgjeron shpirtin nëpërmjet besimit dhe dijes për Të. Ai i jep robët mundësi për adhurim dhe përmirësim, duke ia lehtësuar shtegun e kthimit tek Ai sa herë që zemra i ngushtohet nga sprovat.

El-Baasit zgjeron për të tjerët nëpërmjet teje. Ai ta jep dijen ose pasurinë, që të bëhesh shkak i lehtësimit për robërit e Tij dhe i hapjes së zemrave drejt mëshirës së Tij.

El-Baasit i mëson zemrës balancimin e frikës me shpresën dhe të durimit me gëzimin. Ai të zgjeron në adhurim, që të mos dëshpërohesh në sprovë dhe të mos shfrenohesh në mirësi.

El-Baasit zgjeron horizontet e të kuptuarit e të mirësisë për atë që i drejtohet Atij me sinqeritet. Ai ia shton të mirat atij që i kërkon prej Tij dhe ia mbyll rrugët e të këqijave, duke e afruar gjithnjë më shumë nga Vetja.

El-Baasit hap rrugë në çastet kur robi sheh vetëm mure. Ai zgjeron mundësitë, duke i jep jetë shpresës së robit. Çdo zgjerim që vjen prej Tij, është thirrje për afrim dhe falënderim ndaj Tij.

El-Vaarith

El-Vaarith është Ai, që jep jetë, cakton vdekje dhe trashëgon çdo gjë që mbetet pas njeriut. Çdo pasuri, pushtet a famë është vetëm një huazim nga Ai që i kthehet Atij. Sepse vetëm Ai mbetet pas të gjithëve dhe kujdeset me drejtësi dhe urtësi të përsosur për trashëgiminë e çdo gjëje.

El-Vaarith trashëgon gjithçka, ndërsa çdo civilizim dhe fuqi njerëzore shuhet. Ai ua merr tokat atyre që u mbushën me mendjemadhësi dhe ua lë bosh shtëpitë që dikur gumëzhnin nga jeta, për t'i kujtuar njerëzit se çdo pushtet është kalimtar dhe se vetëm Ai mbetet Trashëgimtari i fundit, Zotëruesi i gjithësisë.

El-Vaarith është Ai, që mbetet edhe atëherë kur çdo gjë tjetër shuhet. Ai nuk ndikohet nga koha e as nga ndryshimet. Kur pushtetet shemben dhe kujtimet zbehen, vetëm Ai mbetet i gjallë, i përjetshëm dhe sundues mbi gjithçka që ka qenë dhe do të jetë.

El-Vaarith është Trashëgimtari dhe Pronari i njëmendtë i çdo gjëje. Njerëzit janë vetëm shfrytëzues të përkohshëm të asaj që Ai u jep. Kushdo që e kthen me dëshirë atë që merr prej Tij, shpërblehet me përjetësi; kujtdo që e mban me mendjemadhësi el-Vaarith ia merr dhe e lë pa gjurmë.

El-Vaarith të mëson të përqendroresh në atë që të sjellë dobi dhe të mos hutohesh nga ajo që humb. Kujtimi i Tij të përshpejton pendimin, të sjell kënaqësinë me atë që ke dhe të shton kualitetin e dhikrit. Sepse çdo ditë që kalon është pjesë e jetës që po i kthehet Atij që trashëgon gjithçka.

El-Vaarith të kujton kujdesin për atë që ti lë pas vetes. Kushdo që njeh Atë, nuk jeton për grumbullim, por për ndërtim, duke lënë dije, sadaka të dobishme e fëmijë të mirë që luten për të, duke e bërë tokën dëshmitare të veprave të mira të tij/saj. Trashëgimia e vërtetë nuk është ajo që mbetet, por ajo që shkon për t'u shpërblyer për të.

El-Vaarith të shton shpresën për Xhenetin, sepse çdo shpërblim i përjetshëm është trashëgimi nga Ai. Ai ua jep vendet e Xhenetit atyre që punojnë për to me përkushtim, ndërsa ata që nuk shpëtojnë, ua lënë besimtarëve trashëgiminë e tyre në Xhenet. Kështu, çdo e mirë që ti bën, mbetet trashëgimi që nuk humb, një premtim i përjetshëm nga el-Vaarith.

Esh-Shaafi

Esh-Shaafi është Ai, që largon çdo sëmundje me mëshirën e Tij. Ai e bën shërimin që nuk lë pas gjurmë sëmundjeje, duke i jep trupit shëndet dhe shpirtit dritë. Që shërimi të ndodhë, mjafton që Ai të thotë “Shërohu”.

Esh-Shaafi e bën ilaçin të vlefshëm dhe sëmundjen pastrim. Mjeku ndërhyt, por shërimin e bën realisht vetëm Ai. Ilaçi vepron vetëm me lejen e Tij dhe, kur Ai do, edhe e pashërueshmja shërohet.

Esh-Shaafi vendos për kohën dhe mënyrën e sëmundjes dhe shërimit. Ai ndërlikon të lehtë dhe lehtëson të pamundurën, që njeriu të kuptojë se shëndeti nuk vjen nga mjeku, por nga Mëshiruesi.

Esh-Shaafi urdhëron të kërkohet shërimi dhe i bën të efektshme shkaqet vetëm atëherë kur do Ai. Mbështetja në Allahun nuk do të thotë të braktisësh mjekimin, sepse vetë Ai i bëri shkaqet mënyrë për shërim. Kur çdo mjet shërimi dështon, besimtari i vërtetë gjen qetësi në caktimin e Tij, me bindjen se ndonjëherë shërimi qëndron në pranimin e urtësisë së Allahut.

Esh-Shaafi është Ai, që shëron me shkaqe dhe pa shkaqe. Esh-Shaafi e bën edhe durimin ilaç. Kur sëmundja nuk rrezikon jetën ose adhurimin ndërsa afron zemrën me Zotin, ajo është vetë shërimi. Ai që shëron trupin me ilaç, shëron edhe shpirtin me sprova.

Esh-Shaafi e ka bërë sëmundjen mjet mëshire dhe kthimi tek Ai. Sëmundja nuk është ndëshkim, por përmirësim dhe ngritje. Me sëmundje, Ai i zgjon të shkujdesurit dhe i ngre besimtarët në grada. Çdo dhimbje që të vjen prej Tij, është dorë që të ngre më lart.

Esh-Shaafi kujdeset për njeriun edhe para se ai të lindë. Ai mbron trupin njeriut dhe i jep zemrës së tij mundësi pastrimi. Ashtu siç kërkojmë ilaçin për trupin, ashtu duhet ta kërkojmë edhe për shpirtin. Dhe sëmundjet e zemrës janë më të rënda sesa ato të trupit. Shërimi i vërtetë ndodh atëherë kur zemra gjen paqe në fjalën e Allahut, që është ilaç për çdo sëmundje.

El-Alij

El-Alij është i Larti mbi çdo gjë me qenien, pushtetin dhe madhështinë e Tij. Ai mban qiejt dhe Tokën pa mund, dhe as nuk kotet, as nuk fle. Lartësia e Tij është mbi çdo kufi të dijes e të mundësisë së krijesave; një lartësi që e ndan Atë nga krijesat ndërsa e lë të lidhur me to me dijen e Tij.

El-Alij është i Larti mbi Arshin e Tij, por njëherësh i Afërti që gjithmonë është pranë krijesave pa u përzier me to. Asgjë nuk i shëmbëllen Atij në lartësinë e as në afërsinë e Tij e ndaj krijesave, sepse Ai është i përsosur në çdo cilësi dhe i pastër nga çdo e metë.

El-Alij të ngre nëpërmjet përuljes sate ndaj Tij. Sa më shumë që i përulesh Atij me dashuri e sinqeritet, aq më lart të ngre në nder e shpërblim. Ngritja e vërtetë nuk vjen nga pozita ose fama, por nga përulja ndaj më të Lartit.

El-Alij meriton falënderimin më të plotë dhe përuljen më të vërtetë. Kur balli i robit prek tokën në sexhde dhe gjuha e tij thotë “Subhane Rabbijel-A’la”, ai bashkon pozitën e vet të përuljes me realitetin e lartësisë së Zotit. Zemra që vendos Fjalën e Tij mbi çdo interes, bëhet vend i përnderimit të el-Alij.

El-Alij është i Larti që të mëson për modesti. Ai të kujton se madhështia nuk qëndron në kryelartësi, por në nënshtrim të vullnetshëm ndaj Tij. Kushdo që lartëson Allahun, përulet para të vërtetës. Kushdo që refuzon ta bëjë këtë, deshi a nuk deshi, do të përulet para kotësive të dynjasë.

El-Alij të ngre në pozitë për të të sprovuar, jo për të të madhështuar karshi të tjerëve. Pasje e një pozitë është amanet, jo privilegj. Prandaj, kënaq Atë që të ngriti, edhe nëse të duhet të hidhërosh njerëzit, sepse atëherë Ai do t'i bëjë edhe ata të kënaqur me ty. Konsidero udhëheqjen si adhurim, jo si sundim, sepse çdo përgjegjësi është sprovim yti para të Lartit.

El-Alij është i Larti pa asnjë njollë në përsosmërinë e Tij. Ai është mbi çdo shpifje dhe padrejtësi që njerëzit ia atribuojnë Atij. Kushdo që njeh el-Alij, mbron fenë e Tij me zemër e me vepra, duke mos mbajtur ndonjë mendim që do ta ulte madhësitinë e të Lartit në zemrën e tij.

El-Mukaddim

El-Mukaddim është Ai, që i jep përparësi kujt të dojë prej robërve dhe vendos çdo gjë në vendin e duhur me urtësi të përsosur. Ai i hap rrugën atij që përparon me besim, singëritet e përlësi. Çdo përparim ndodh vetëm me lejen dhe ndihmën e Tij.

El-Mukaddim ngre njeriun duke e pastruar, dhe e vonon, kur e do më të përkryer. Ai i çon përpara me dije e vepra ata që i zgjedh për nderim, ndërsa i vonon për të mirën e tyre ata që kanë nevojë për pastrim. Çdo vonesë është urtësi dhe çdo përparim është mëshirë.

El-Mukaddim vë çdo gjë në kohën dhe në vendin e duhur. Ai të mëson të njohësh rendin e gjërave, që të mos nxitohesh përpara Allahut e të Dërguarit të Tij; të mëson kur të flasësh e kur të heshtësh, çfarë të vlerësosh e çfarë të lësh. Çdo rend që Ai cakton, është më i drejtë se mendimi yt.

El-Mukaddim të mëson se nderi nuk është në nxitim, por në përulje. Ai e vendos përpara atë që përulet dhe e vonon atë që ngutet, e lartëson atë që fal namaz me zemër dhe e mban prapa atë që fal namaz vetëm me trup. Ai vlerëson përjetimin e adhurimit, jo lëvizjen e pashpirt.

El-Mukaddim ngre të vonuarin, kur i bindet Atij, dhe e vendos në krye atë që i kthehet me singëritet. Ai i çon përpara ata që dje ishin të harruar dhe i bën udhëheqës ata që ndjekin rendin e përmirësimit që Ai ka caktuar. Ai i lartëson ata që vendosin veten aty ku Ai i ka urdhëruar.

El-Mukaddim i hap rrugën atij që punon, ndërsa e lë mbrapa atë që ndalet. Në udhën drejt Tij nuk ka qëndrim, ose përparon me vepra, ose rrëshqet prapa me neglizhencë. Ai që mëson dhe përmirësohet sot, ngrihet nesër. Ai i çon përpara ata që ecin, jo ata që presin.

El-Mukaddim hap dyer në kohën më të mirë dhe i vonon gjërat atëherë kur vonesa është më me vend. Ai të jep mundësinë për t'u ngritur, që të shihet si do të sillesh. Nëse ti ua hap rrugën të tjerëve me atë që Ai të jep, Ai të hapë rrugë ty edhe më shumë; nëse ti mbyll rrugë, Ai të lë pas, që të dalin përpara ata që japin.

El-Muakhir

El-Muakhir është Ai, që vonon me urtësi dhe mëshirë, duke mos harruar askënd. Ai shtyn robin vetëm për ta përgatitur. Ai mban prapa robin, derisa të piquet për të ecur përpara, dhe e vonon për ta mbrojtur nga ajo që s'është ende e dobishme për të. Çdo vonim prej Tij është pjesë e drejtimit të robit, jo braktisje e tij; është thirrje për durim dhe përmirësim.

El-Muakhir vonon jo për të nënçmuar, por për të ngritur. Ai lë pas të papjekurin, që të mësojë përlësinë, dhe vonon dhuratën, derisa të mos bëhet dëm. Kur robi pret me durim dhe vepron me falënderim, vonimi i tij bëhet ngritje.

El-Muakhir vonon për të zbuluar vlerën e durimit dhe të sinqeritetit. Ai shtyn dhuratat, derisa zemra të pastrohet; Ai ndalon lavdinë, derisa robi të kuptojë se qëllimi kryesor nuk është ngritja e tij, por shërbimi ndaj Tij.

Kushdo që i kërkon Atij t'ia vonojë gabimin dhe t'ia afrojë pendimin, ecën drejt sigurisë me dritën e kujdesit dhe nën mbrojtjen e sinqeritetit.

El-Muakhir është Ai, që vonon çdo gjë me përsosmëri. Ai e vonon atë që s'është gati, e shtyn mbrapa atë që e tepron, e ndalon nxitimin e atij që do t'i paraprijë urtësisë së Tij. Vonimi që bën Allahu të mëson se çdo gjë ka vendin dhe kohën që ia ka caktuar Ai dhe se të durosh derisa të të vijë rendi është pjesë e adhurimit.

El-Muakhir mëson robin se pritja është shkollë e shpirtit. Ai ndal robin për ta bërë të vëzhgojë, e vonon për ta bërë të mendojë, e ndalon për ta bërë të përmirësojë. Kushdo që pret me besim, përfiton më shumë se ai që nxiton.

El-Muakhir i lë mbrapa ata që i ka kapluar rehatia dhe vetëkënaqësia. Ai nuk e vonon askënd pa arsye. Kushdo që heq dorë nga përpjekja, mbetet prapa. Sepse në rrugën drejt Tij nuk ka ngelje në vend: ose ecë përpara, ose shkon mbrapsht. Ai vonon të pakujdesshmit, që të kuptojnë se gradat nuk fitohen pa mund, ndërsa i ngre ngadalë ata që s'ndalen.

El-Muakhir vonon për të sprovuar dhe për të ruajtur. Ai nuk i harron ata që duken si të lënë prapa dhe i përgatit për një ngritje më të qëndrueshme. Kushdo që pret me bindje dhe punon në heshtje gjatë vonimit që i bëhet prej el-Muakhir, ngrihet me një ngritje që s'e ndal askush.

Er-Refiik

Er-Rrefiik është Ai, që të përkrah me butësi në çdo hap të jetës, duke t’i lehtësuar sprovat me kujdes. Ai nuk të lë të përballesh i vetëm me vështirësinë, por të hapë rrugën me urtësi. Çdo lehtësi që ti ndien, është shenjë e përkujdesjes së Er-Rrefiik për ty.

Er-Rrefiik e do butësinë në çdo gjë dhe jep nëpërmjet saj atë që nuk e jep me ashpërsi ose ndryshe. Allahu e bën të bekuar dhe të qëndrueshme çdo gjë që jepet me butësi.

Er-Rrefiik vepron me butësi dhe kujdes të përsosur, duke zhvilluar gjërat gradualisht dhe pa u ngutur në ndëshkim. “Vonimi” i ndëshkimit nga Ai është mëshirë, jo dobësi. Ai është i butë nga plotësia e dijes dhe e mirësisë së Tij.

Er-Rrefiik të përkrahë me butësi në çdo sprovë, duke ta dërguar mirësinë të mbështjellë me vështirësi dhe duke të jep dhuratë pa e ndier ti menjëherë. Ai kujdeset për ty nga qëndrimi yt në barkun e nënës deri në çastin e vdekjes. Çdo kujdes i Tij është butësi që njeriu e kupton vetëm pasi ta përjetojë.

Er-Rrefiik të mëson të flasësh me urtësi dhe të heshtësh atëherë kur heshtja është më e dobishme. Forca e besimtarit nuk qëndron në kundërpërgjigje në provokim, por në vetëpërmbajtje. Er-Rrefiik i mëson robërit e Tij se butësia është mbrojtja më e fortë e zemrës.

Er-Rrefiik është Ai që të mëson të ecësh me kujdes; as të mos ngutesh, as të mos vonohesh. Ai të edukon të respektosh fazat e zhvillimit dhe të ndryshimit, të mos prishësh të mirën me ngutje e as ta vrasësh me neglizhencë. Allahu, me butësinë e Tij, zhvillon gjithçka me urtësi.

Er-Rrefiik të mëson të shoqërosh me dashuri Krijuesin në kujtimin (përmendjen) që ia bën, duke ndarë kohë për Të dhe duke qëndruar me Të në namaz si me mikun më të dashur. Kushdo që përmallohet për Allahun në jetën e dynjasë, do ta takojë Atë me gëzim në Ahiret. Rifku më i lartë është të jetosh dhe të vdesësh në shoqërinë e të Mëshirshmit.

El-Kauij

El-Kauij është Ai, që nuk mposhtet dhe vendimet e Tij nuk mund të zmbarsen. Ai ndëshkon për zullum me drejtësi të përsosur. Çdo mbrojtje dhe çdo fitore vjen vetëm prej Tij.

El-Kauij ka në dorën e Tij tërë fuqinë në ekzistencë; ia jep dhe ia merr kujt të dojë, kur të dojë. Çdo forcë që njerëzit zotërojnë, është hua prej Tij. Kur abuzohet me fuqinë, Ai e kthen atë kundër vetë abuzuesve.

El-Kauij furnizon kë të dojë me pasuri, me dije e me ndikim, duke mos pasur kush ta ndalë dhuratën e Tij. Fuqinë që ke s' e ke merituar, por e ke dhuratë prej el-Kauij, andaj mos u mburr me të dhe mos u zemëro, nëse të mungon.

El-Kauij, si burimi i vetëm i çdo fuqie, forcon kë të dojë dhe dobëson kë të dojë. Kushdo që lidh zemrën me Të, bëhet i pathyeshëm; kushdo që mbështetet te njerëzit, dobësohet. Fuqia e vërtetë nuk qëndron në numra, por në lidhjen me të Fortin.

El-Kauij i jep çdo njeriu një pjesë nga fuqia e Tij, dije, pasuri, ndikim. Këtë fuqi njeriu e ka amanet prej Allahut dhe nuk është pronë e tij; ajo i shtohet, kur përdoret për të ndihmuar të dobët, dhe pakësohet ose zhduket, kur shfrytëzohet për lavdi personale.

El-Kauij i forcon zemrat e dobëta me njohjen e Tij. Kushdo që e njeh të Fortin, nuk lëkundet në sprova dhe nuk frikësohet nga asgjë. Mbështetja në el-Kauij i jep zemrës qetësi dhe siguri që nuk i harxhon asnjë vështirësi.

El-Kauij të jep forcë duke e kaluar zemrën tënde nga pafuqia në tevekul. “La havle ve la kuvvete il’la bil’lah” të bartë nga dobësia në fuqi dhe nga dëshpërimi në besim. Çdo mundësi përndryshimin e gjendjeve vjen vetëm prej el-Kauij.

El-Metiin

El-Metiin është Ai, që ka forcë të përsosur dhe të përhershme. Atë nuk e dobëson e as nuk e lodh asgjë. Ai është i pathyeshëm dhe vendimet e Tij nuk mund të zbrapsen.

El-Metiin mban çdo gjë nën kontroll me drejtësinë dhe urtësinë e Tij. Asnjë sprovë nuk zbret pa qëllim, asnjë ndihmë nuk vjen rastësisht. Kushdo që mbështetet tek Ai, gjen siguri dhe qëndrueshmëri.

El-Metiin e ka forcën të plotë dhe të pavarur dhe asgjë nuk mund ta kufizojë në vendimet e Tij. Ai është burimi i çdo fuqie dhe i çdo qëndrueshmërie.

El-Metiin i jep robët qëndrueshmëri për t'u përballur me sprovat dhe vullnet për t'u ngritur nga çdo dobësi. Ai furnizon robin me durim dhe me forcë shpirtërore, në mënyrë që të vazhdojë drejt rrugës së drejtë.

El-Metiin i mban zemrat të qëndrueshme në besim dhe i ruan nga tronditjet e frikës e të pasigurisë. Ai është mbështetja më e fortë për ata që e kujtojnë dhe i binden sinqerisht.

El-Metiin e mban robin në çaste dobësie duke i dhënë forcë për t'u kthyer nga mëkatimi në adhurim, nga ankthi në qetësi. Ai forcon shpirtin me kujtimin e Tij dhe e mbush me paqe.

El-Metiin zotëron çdo fuqi në ekzistencë. Ai ia jep dhe ia merr forcën kujt të dojë, kur dhe si të dojë. Kushdo që lidhet me Të, gjen fortësinë e qëndrueshmërisë që nuk varet nga askush tjetër përveç Allahut, Zotit të fortë e të pathyeshëm.

El-Muhiit

El-Muhiit është Ai, që përfshin çdo gjë me dijen, fuqinë dhe kontrollin e Tij. Dijes së Tij nuk i shpëtojnë as veprat, as qëllimet, as mendimet e njerëzve. Ai i di arsyet dhe pasojat e çdo veprë. Të gjitha krijesat janë brenda dijes dhe sundimit absolut të el-Muhiit.

El-Muhiit përfshin çdo gjë me sundim dhe dije të përsosur, jo me përfshirje trupore. Ai është mbi Arshin e Tij, i lartësuar mbi çdo gjë, ndërsa çdo krijesë është nën rrethimin e Tij që nuk kufizohet as nga vendi, as nga koha.

El-Muhiit rrethon njeriun me pushtetin e Tij. Nuk ka strehë tjetër përveç Tij. Nga ndëshkimi i Tij s'ke ku të ikësh, përveçse në mëshirën e Tij. Nga Ai mund të "ikësh" vetëm duke u kthyer tek Ai. Kushdo që kupton këtë, i dorëzohet Atij me bindje. Vetëm dorëzimi i sinqertë ndaj Tij e kthen rrethimin që ta bën Ai në mbrojtje dhe frikën prej Tij në qetësi.

El-Muhiit i rrethon të gjitha fuqitë dhe ngjarjet. Asgjë nuk ndodh jashtë kontrollit të Tij. Kushdo që njih këtë emër, nuk frikësohet nga asnjë forcë tjetër, sepse e di se çdo rrethim tjetër është brenda rrethimit të el-Muhiit. Ai i ka në dorë të gjitha krijesat dhe veprimet e tyre, dhe kjo dije i jep besimtarit guxim dhe qetësi.

El-Muhiit përfshin veprat me dijen dhe drejtësinë e Tij. Ai e di çfarë bën zemra jote, pse e bën dhe çfarë fsheh. Njohja e el-Muhiit të pastron nga hipokrizia dhe ta rregullon njetin, meqë atëherë ti e di se çdo vepër është e mbështjellë me dijen e Tij. Askush nuk gjen strehim nga el-Muhiit, përveç në pendimin e sinqertë tek Ai.

El-Muhiit na ka rrethuar me dijen dhe urtësinë e Tij, dhe nga ajo dije na lejon të kuptojmë vetëm aq sa do Ai. Çdo dije që kemi, është dhuratë prej Tij, jo meritë jona. Prandaj, kushdo që mëson për të ndihmuar njerëzit, bëhet vegël e mëshirës së Tij. Sepse dija është amanet që duhet përdorur për të mirën e përgjithshme, jo për t'u lëvduar.

El-Muhiit na mëson të përfshijmë çdo çështje me shqyrtim. Kushdo që njih këtë emër, nuk gjykon me nxitim, por kërkon të kuptojë të vërtetën nga çdo anë e mundshme. Përfshirja sa më e plotë, për aq sa lejon Allahu është rruga e urtësisë dhe e suksesit në çdo punë.

Es-Subbuh

Es-Subbuh është Ai, që është i lartësuar nga çdo e metë; i përsosur në qenien, në cilësitë dhe në veprat e Tij. Kur themi “SubhanAllah”, deklarojmë se Allahu s’ka asnjë mangësi dhe as çfarëdo që krijesat padrejtësisht ia atribuojnë. Përsosmëria absolute i përket vetëm Atij.

Es-Subbuh i bën zemrat të vetëdijshme për atë se përsosmëria i takon vetëm Zotit të patëmeta. Sa më shumë që të kuptosh madhësitinë e Tij, aq më thellë të rrënjoset dashuria për Të. Zemra që njeh përsosmërinë e es-Subbuh, nuk gjen të dashur tjetër që ta plotësojë.

Es-Subbuh është i përsosur në çdo gjë që cakton. Asgjë nuk ndodh rastësisht. Asgjë nuk ndodh pa dijen, urtësinë dhe lejen e Tij. Çdo mirësi a sprovë jona është pjesë e drejtësisë dhe e urtësisë së përsosur të es-Subbuh.

Es-Subbuh na ka dhënë një fe pa të meta. Çdo urdhër i Tij për të bërë ne diçka është mirësi dhe çdo ndalim i Tij për të mos bërë ne diçka është mbrojtje për ne. Kushdo që përpiqet ta “përmirësojë” atë që ka zbritur i Patëmeti, vetëm prish. Çdo vendim i Islamit është i përsosur.

Es-Subbuh e do fjalën më të pastër dhe më të rëndë në peshore: “SubhanAllahi ve bihamdihi”. Kjo fjalë bashkon madhërimin e Tij me lavdërimin e Tij dhe peshohet sipas sinqeritetit të zemrës që e shqipton. Kur robi e jeton këtë fjalë, çdo “SubhanAllah” e tij bëhet dritë që fshin gabimet dhe ngre gradat në Xhenet.

Es-Subbuh na kujton se përsosuria i përket vetëm Atij, ndërsa ne kemi të meta që duhet t'i njohim e t'i përmirësojmë. Ai që vlerëson Allahun si një qenie pa të meta, përpiket të pastrojë veten nga mangësitë në sjellje, në fjalë e në vepra, duke i trajtuar me urtësi të metat e të tjerëve.

Es-Subbuh mëson robin të jetë i ndershëm dhe i përmbajtur, i kujdesshëm në çdo fjalë e vepër. Sa më shumë që robi të pasqyrojë në jetën e tij madhësitinë e es-Subbuh, aq më shumë i afrohet përsosurisë së moralit, duke e kthyer çdo “SubhanAllah” në dëshmi të gjallë të pastërtisë dhe lartësisë së Allahut.

El-Mukiit

El-Mukiit është Ai, që furnizon çdo krijesë me saktësi të përsosur, duke i dhënë aq sa i duhet për të jetuar dhe duke e mbrojtur nga teprica që do ta dëmtonte. Furnizimi nga Ai nuk është thjesht dhënie, por përshtatje e përkryer me nevojën e çdo krijese në çdo vend e kohë, me një ekuilibër që asgjë nuk mund ta prishë.

El-Mukiit të mban gjallë me furnizimin fizik dhe ta gjallëron shpirtin me furnizimin e adhurimit, një ushqim që të jep qetësi dhe dashuri për Allahun. Si trupi që dobësohet pa ushqim, ashtu edhe zemra dobësohet pa ushqimin shpirtëror që vjen nga el-Mukiit.

El-Mukiit kujdeset për çdo hollësi të jetës dhe e ruan ekuilibrin e çdo mirësie. Ai furnizon çdo qenie deri në nivelin më të imët dhe kujdeset për qëndrueshmërinë e atij furnizimi. Çdo frymëmarrje dhe çdo rrahje e zemrës është nën mbikëqyrjen e Tij të vazhdueshme – një kujdes që të bën të kuptosh madhësitë e Tij dhe të shton dashurinë për Të.

El-Mukiit qeveris furnizimin dhe efektin e furnizimit. Ai të jep ushqimin dhe po ashtu shijimin/ngopjen e tij, ilaçin dhe po ashtu shërimin me të, hallallin dhe kënaqësinë e pastër që vjen me të. Askush nuk mund të gjejë kënaqësi në atë që Allahu urren, sepse Ai si el-Mukiit nuk e mundëson këtë. Çdo mirësi Ai e jep, e ruan dhe e bën të dobishme vetëm për ata që janë mirënjohës ndaj Tij.

El-Mukiit ta ka besuar kujdesin për ata që janë nën përgjegjësinë tënde ashtu siç kujdeset Ai për ty. Atëherë, kujdesu për familjen me furnizim hallall dhe me fe, ushqe trupat e tyre me punë të ndershme dhe zemrat e tyre me besim të drejtë. Furnizim nuk është vetëm buka që hanë ata, por edhe siguria shpirtërore.

El-Mukiit furnizon zemrën me kënaqësinë e adhurimit, gjë që arrihet me kërkim këmbëngulës nga robi. Kënaqësia shpirtërore nuk zbret rastësisht; ajo është rrizk që fitohet me përpjekje të vazhdueshme dhe sinqeritet në adhurim. Sa më shumë që njeriu afrohet me Allahun, aq më shumë i hapet zemra për të shijuar ëmbëlsinë e adhurimit dhe për t'u ushqyer me dashurinë që vjen nga el-Mukiit.

El-Mukiit i hap zemrës rrugën drejt afërsisë me Të nëpërmjet veprave të mira dhe shoqërisë së sinqertë. Kushdo që kërkon Allahun me adhurime vullnetare, do të arrijë t'i afrohet Atij. Kushdo që rri me njerëzit që kujtojnë Allahun mëngjes e mbrëmje, do të ndiejë furnizimin shpirtëror që ia gjallëron zemrën. Sepse afërsia me el-Mukiit nuk arrihet vetëm; ajo rritet në mesin e atyre që e duan dhe e adhurojnë me sinqeritet.

El-Khabiir

El-Khabiir është Ai, që di me hollësi të përsosur të dukshmen dhe të fshehtën, të kaluarën dhe të ardhmen. Ai njeh të brendshmen dhe të jashtmen e çdo gjëje. Ai e di çfarë themi, çfarë ndiejmë, çfarë fshehim në zemër. Dija e Tij është e përjetshme dhe e plotë, jo e fituar me përvojë.

El-Khabiir e di edhe mendimin më të hollë dhe qëllimin më të fshehtë të krijesave. Ai e di cilësinë e çdo veprë, singeritetin e çdo zemre, fundin e çdo gjëje që nis. Ai nuk ka nevojë ta provojë diçka për ta njohur, sepse dijenia e Tij ka qenë e përsosur para krijimit të çdo gjëje.

El-Khabiir njeh motivet dhe qëllimet para se ato të shfaqen në vepra. Asgjë s'mund të fshihet nga Ai; as shtirja e zemrës e as justifikimet e gjuhës. Kushdo që njeh el-Khabiir, kontrollon veten, para se të dalë para Tij, dhe largon hipokrizinë nga zemra.

El-Khabiir e di çfarë fsheh zemra dhe çfarë bën dora, andaj çdo njeri duhet të ballafaqohet me të vërtetën e vet para se t'ia zbulojë Ai në Ditën e Gjykimit. Kushdo që njeh el-Khabiir, nuk gjykon të tjerët dhe punon për pastrimin e vetvetes, sepse Ai sheh qëllimin përtej fjalëve e veprave.

El-Khabiir e di fillimin dhe fundin e çdo gjeje, pa pasur nevojë për përvojë dhe për prova. Çdo gjë për të cilën Ai njofton, është e saktë, sepse dija e Tij është absolute dhe s'ka nevojë të plotësohet. Kushdo që njeh el-Khabiir, i dorëzohet me bindje urtësisë së Tij dhe s'e vë në dyshim fjalën e Tij.

El-Khabiir mëson robin të mos jetojë në vetëmashtrim, por si i sinqertë ndaj Zotit dhe ndaj vetes. Kushdo që kupton këtë emër, ndien vështrimin që ia bën Ai në çdo çast dhe është i vetëdijshëm se nuk mund të mbulojë asnjë gjendje të brendshme, andaj i kthehet Atij me përulësi dhe përmirësim të vazhdueshëm.

El-Khabiir na mëson të çmojmë dijen dhe përvojën. Ashtu siç Ai është i Mirinformuari për çdo gjë, ashtu njerëzit duhet të kërkojnë këshillë nga ata që kanë dije dhe përvojë, pa kërkuar të zëvendësojnë Shpalljen me hamendje njerëzore. Sepse çdo mençuri dhe çdo përvojë buron nga Ai.

En-Nur

Allahu është Dritë në kuptimin qenësor, cilësor dhe vepror. Me dritën e Tij, Ai ndriçon ekzistencën. Drita e Tij është e përsosur dhe përfshin çdo dritë tjetër në krijim.

En-Nur ndriçon krijesat me dritën e udhëzimit. Drita e Tij nuk i ngjan asnjë drite të krijesave; është dritë që i takon vetëm Atij, e përsosur në mënyrën që i takon madhësisë së Tij.

En-Nur ndriçon shtegun nga errësira në dritë, nga injoranca në njohje dhe nga gjynahu në pendim. Ajo ndriçon zemrat me Kuranin ashtu siç Dielli ndriçon dynjanë. Sa më shumë të hiqen perdet e gjynaheve, aq më thellë depërton kjo dritë në shpirt.

En-Nur i rilind zemrat, duke i nxjerrë nga errësitat e egos dhe të dynjasë në dritën e udhëzimit. Kushdo që pranon këtë dritë, sheh me sytë e shpirtit atë që të tjerët s'e shohin.

En-Nur të nxjerrë nga rehatia e errësirës në pozitën ku mund ta shohësh të vërtetën. Allahu të sprovon ndonjëherë vetëm për të të vendosur nën rrezet e dritës së udhëzimit të Tij.

En-Nur ndriçon zemrën, gjuhën, dëgjimin dhe shikimin e robit, që ai të njohë, të flasë, të dëgjojë e të shohë të vërtetën. Kur zemra e robit ndriçohet, e udhëzon edhe trupin e tij, dhe çdo vepër e tij bëhet rreze që ia ndriçon rrugën drejt Xhenetit.

En-Nur është Drita e imanit që nuk të lë të bësh gjynah. Sepse zemra që ndriçohet prej Tij, e sheh të keqen si të keqe dhe urren ta fshehë atë. Kur kjo dritë ndizet në zemër, jep alarmin që të zgjon para çdo gabimi që të largon nga Allahu.

El-Mubiin

El-Mubiin është Ai, që e bën të qartë të Vërtetën, derisa të mos mbetet asnjë paqartësi a dyshim përballë saj. Në Ditën e Gjykimit, Ai do t'ua shfaqë njerëzve realitetin e premtimeve dhe të kërcënimeve të Tij - besimtarëve shpërblimin, jobesimtarëve ndëshkimin - që të gjithë ta kuptojnë se Ai është e Vërteta e qartë.

El-Mubiin ka ndriçuar rrugën e së Vërtetës duke sqaruar pasojat e veprave të mira e të këqija. Asgjë nga ajo që Ai ka shpallur, s'është e paqartë. Qartësia është e plotë, ndërsa errësira lind vetëm atëherë kur njeriu largohet nga drita e sqarimit të Tij.

El-Mubiin e ka bërë të qartë se vetëm Ai meriton të adhurohet dhe ka përkryer fenë e Tij. Çdo urdhër dhe udhëzim është shpjeguar mjaftueshëm në Kuran dhe Sunet, që askush të mos ketë justifikim për moszbatim përballë Tij.

El-Mubiin na ka sqaruar qëllimin e jetës sonë, rrugën që duhet ndjekur, dhe mënyrën si mund të përfundojmë. Kjo qartësi është shenjë dashurie e mëshire që duhet të na shtojë dashurinë për Të dhe turpin ndaj Tij për të mos mbetur të shkujdesur ndaj Fjalës së Tij të qartë.

El-Mubiin e ka bërë Shpalljen të mjaftueshme, që të mos kemi nevojë për asnjë burim tjetër udhëzimi. Kushdo që i kthehet Fjalës së Tij dhe Sunetit të të Dërguarit, gjen siguri dhe dritë që s'e jep asnjë mendje njerëzore.

El-Mubiin e qartësoi të Vërtetën nëpërmjet peygamberëve, mësuesve më të zgjedhur të njerëzimit, që udhëzuan me fjalë e me vepra. Kushdo që mëson prej tyre, ec në dritë; kushdo që kërkon mësues të tjerë, humb në paqartësi.

El-Mubiin ta ka bërë të qartë fenë, një mirësi që shumë njerëz nuk e kanë. Ai të ka dhënë dritë e qartësi në besim, si Dielli që ndriçon çdo gjë. Kushdo që ruan me mirënjohje këtë mirësi, qëndron në dritë; kushdo që shpërfill mirënjohjen për të, bie në errësirë.

El-Kahaar

El-Kahaar është Sunduesi që askush nuk mund ta sfidojë. Ai nënshtron të gjitha krijesat me pushtetin e Tij absolut. Çdo forcë, autoritet a liri ekziston vetëm ngaqë Ai lejon. Çdo gjë në qiej e në Tokë ndodh me vullnetin e Tij.

El-Kahaar është Ngadhënjimtari që s'ka nevojë të luftojë për ngadhënjim dhe Sunduesi që s'ka rival. Ai mposht krijesat pa përpjekje dhe pa u ndikuar nga rezistenca prej anës së tyre, sepse sundimi i Tij nuk varet nga askush. Kur zemra e besimtarit kupton këtë madhështi, mbushet me dashuri dhe krenari për Zotin që sundon çdo gjë me drejtësi e mëshirë.

El-Kahaar është Ai, që mposht çdo pengesë dhe çon në vend caktimin e Tij me urtësi të përsosur. Askush s'mund ta ndalë atë që Ai ka vendosur, edhe sikur të bashkohen të gjitha krijesat për ta penguar. Siç e mësojmë nga historia e Jusufit, çdo ndalim dhe vështirësi përbën vetëm një hap drejt realizimit të vullnetit të el-Kahaarit.

El-Kahaar mposht me forcë dhe me argumente që nuk kundërshtohen. Ai ua shemb sistemet atyre që bëjnë padrejtësi, ua rrëzon arsyetimet e rreme duke i mposhtur me dritën e së vërtetës. Çdo mendim a sistem njerëzor që përplasen me Fjalën e Tij, përfundon i shkatërruar e i turpëruar.

El-Kahaar lartëson ata që mbështeten në fenë e Tij dhe përul ata që kërkojnë lavdi jashtë saj. Kushdo që ngrihet me Shpalljen, gjen nder dhe qëndrueshmëri; kushdo që kërkon epërsi me interesat e dynjasë, bie në poshtërim. Vetëm ai që dorëzohet para el-Kahaar është vërtet i lartësuar.

El-Kahaar mposht të gjitha krijesat, por nuk imponon besimin në Të. Ai udhëzon me dashuri e me urtësi, duke thirrur njerëzit që ta pranojnë fenë e Tij nga bindja, jo nga frika. Kushdo që njeh el-Kahaar, mëson të thërrasë me butësi për tek Ai, meqë drita e Tij nuk hyn në zemra që shtypen.

El-Kahaar i pushton zemrat me besim, derisa ato të mos shohin tjetër gjë veç Tij. Kur robi ia dorëzon veten dashurisë ndaj Allahut dhe çdo dëshirë a qëllim i tij përputhet me vullnetin e Tij, kjo është mposhtja më e bukur dhe më fisnike.

Er-Rekiib

Er-Rekiib është Ai, që vigjilon çdo krijesë, duke parë të brendshmen dhe të jashtmen e saj. Er-Rekiib e di mendimin para se të lindë dhe fjalën para se të thuhet. Zemra që njeh er-Rekiib, jeton me ndjenjën e përhershme të vëzhgimit nga Ai, gjë që e bën njeriun të sinqertë në zemër, të kujdesshëm në të folur dhe të drejtë në veprim.

Er-Rekiib e ngre adhurimin nga rutina në mbresë të fuqishme, sepse ndjenja se Allahu të sheh në çdo çast të shtyn ta përkryesh veprën (ihsan). Kur robi ndien vëzhgimin e Tij, vepron vetëm për Të, jo sa për sy e faqe; nuk shton vetëm numrin e veprave, por edhe cilësinë e tyre, derisa çdo adhurim i tij të bëhet më i bukur dhe më i vlefshëm.

Er-Rekiib shikon në zemër para trupit, prandaj çdo përmirësim duhet të fillojë nga brenda. Kushdo që është i vetëdijshtëm që Allahu e vëzhgon, përpiqet që zemrën ta ketë më të pastër sesa dukjen. Kësisoj vetëdija se je nën vëzhgimin e Allahut (murakabe) bëhet baza e sinqeritetit dhe e çdo përkushtimi të vërtetë, sepse askush nuk mund të mashtrojë Atë që sheh të brendshmen.

Er-Rekiib të kujton se takimi me Allahun do të jetë pasqyra e jetës që ke bërë. Përmirëso sot cilësinë e veprave tua, sepse meleku i vdekjes nuk pyet nëse je gati. Ai që përjeton çdo ditë vëzhgimin e er-Rekiib, përgatitet për takimin me Të me veprat më të pastra dhe me zemrën më të qetë.

Er-Rekiib të udhëzon ta rregullosh jetën me plan e vetëkontroll, jo me veprime rastësore. Robi që njeh këtë emër, e fillon ditën me marrëveshje me veten që: të ketë synime të ditës, të ndiejë se Allahu po e vëzhgon, të kontrollojë/llogarisë veprimet, të përforcojë përpjekjen, kur dobësohet, dhe të disiplinojë nefsën dhe ta korrigjojë, kur të devijojë. Kështu ai ecën çdo ditë drejt përmirësimit shpirtëror nën vëzhgimin e Zotit të vet.

Er-Rekiib e di edhe atë që s'e ke menduar ende. Kujtimi i Tij të ndihmon të ruash mendimet përpara fjalëve e veprave. Sepse çdo gjynah nis me një mendim të vogël që, nëse lihet të zhvillohet, bëhet dëshirë e pastaj vepër. Por, ai që kujton er-Rekiib, e ndal mendimin e keq që në zanafillë, e zëvendëson me mendim të mirë dhe qëllime të pastra, që sjellin shpërblim edhe pa veprim.

Er-Rekiib ta ushqen zemrën me ndjesinë e pranisë së Tij, ndjesi që gjallëron shpirtin dhe ruan nga hutimi. Kjo gjendje mbahet aktive me përmendjen e Allahut, me përmirësimin e kualitetit të veprave dhe me lutje të sinqertë: “O Allah, më ndihmo të të përmend, të të falënderoj dhe të të adhuroj në mënyrën më të mirë”.

El-Vaahid

El-Vaahid është Ai, që është unik në qenien, cilësitë dhe veprat e Tij. Ai është Një dhe i pashoq, që s'e ka dikë a diçka të barabartë dhe të ngjashëm me Të. Çdo forcë, dije ose pushtet që shihet në krijim, është pasqyrim i përsosmërisë së Tij. Vetëm Ai është i përsosur dhe i pakrahasueshëm në çdo aspekt.

El-Vaahid është i vetmi që meriton adhurim, sepse vetëm Ai krijon, furnizon, sundon dhe mban çdo gjë. Kushdo që njeh Njësinë e Tij, e veçon Atë në të drejtën për t'u adhuruar me fjalë e me vepra, duke mos kërkuar ndihmë e nder prej askujt tjetër. Zemra që adhuron vetëm el-Vaahid, çlirohet nga çdo varësi tjetër dhe gjen qetësi në mbështetjen e plotë të Zoti i vetëm.

El-Vaahid s'ka shok në përsosmëri dhe nuk ndan lavdi me askënd. Çdo madhërim që i ofrohet dikujt tjetër veç Tij, është humbje e dritës së teuhidit. Të njohësh el-Vaahid do të thotë ta pastrosh zemrën nga çdo lidhje tjetër, derisa dashuria, frika, shpresa dhe mbështetja të jenë vetëm për Të.

El-Vaahid forcon zemrën me singeritet dhe pastron nijetin nga prania e çdo gjëje tjetër përveç Tij. Zemra që njeh el-Vaahid, nuk i bën veprat për njerëzit dhe as kërkon lavdi prej tyre. Sepse çdo adhurim i vërtetë është i vlefshëm vetëm atëherë kur bëhet për Një Zot, pa përzierje të qëllimeve e pa hise për nefs.

El-Vaahid gjallëron zemrën e mpirë nga ndikimi i nefsit dhe e kthen në natyrën e saj të pastër, dashurinë për Allahun dhe përkushtimin ndaj Tij. Zemra që i dorëzohet el-Vaahid rreh vetëm për Të dhe nuk pranon që dashurinë, frikën ose

shpresën të ndajë edhe për dikë tjetër. Kështu, ajo bëhet e fortë dhe e qetë nën kujdesin e Zotit të vetëm.

El-Vaahid e ka dëshmuar vetë Njësinë e Tij dhe e ka përforcuar me dëshminë e melaikeve dhe të dijetarëve. Kushdo që lexon Kuranin me zemër të gjallë, e sheh këtë dëshmi në çdo ajet/shenjë, në krijimin e qiejve, në qëndrueshmërinë e Tokës, në shiun që jep jetë dhe në çdo mrekulli që flet për Zotin e vetëm, të Cilit i përket lavdia dhe sundimi.

El-Vaahid meriton adhurimin e pastër dhe përlësinë e plotë nga robërit. Pejgamberët e Tij e dëshmuan këtë më së miri. Ademi, Nuhu, Ibrahim dhe të dërguarit pas tyre u nënshtruan me përlësi të plotë ndaj Tij. Kushdo që njeh el-Vaahid, e di se, përveç derës së Tij, çdo derë mbyllet.

El-Ehad

El-Ehad është Ai, që është Një në kuptimin absolut, pa shok dhe pa të barabartë në qenie, cilësi dhe vepra. Ai nuk ngjason me asgjë nga krijesat, sepse përsosmëria e Tij është përtej çdo krahasimi dhe çdo përfytyrimi të mendjes njerëzore.

El-Ehad është Një në pushtet, në dije, në mëshirë dhe në lavdi. Kushdo që njeh el-Ehad, largon nga zemra çdo krahasim dhe çdo varësi tjetër, duke kuptuar se çdo fuqi dhe jetë tjetër është e kufizuar ndërsa Ai është i përjetshëm dhe i përsosur.

El-Ehad është i Vetmi që meriton adhurim dhe përulësi. Çdo dashuri, frikë, shpresë dhe mbështetje e sigurtë i takon vetëm Atij. Zemra që njeh el-Ehad, e di se çdo anim tjetër (në dashuri, frikë, shpresë, mbështetje) është humbje e pastërtisë së teuhidit dhe devijim nga njohja e Zotit të vërtetë.

El-Ehad nuk ndan lavdinë dhe pushtetin me askënd. Ai është i Vetmi që sheh të gjitha qëllimet dhe shpërblen çdo sinqeritet. Kushdo që njih këtë realitet, çlirohet nga nevoja për vlerësim nga krijesat dhe kërkon vetëm kënaqësinë e Zotit.

El-Ehad pastron zemrën nga çdo gjurmë e shirkut. Zemra që njih el-Ehad, nuk i përkulet askujt tjetër. Ajo përqendrohet vetëm në frikën dhe shpresën të Allahut.

El-Ehad mëson robin të lutet: “O Allah, më bëj rob të përkrahur (muvafakan) dhe të ndihmuar prej Teje (mu‘aanan)”. Sepse çdo ndihmë dhe forcë vjen vetëm prej Tij. Ai është i Vetmi që përkrah realisht dhe nuk braktis kurrë robin e sinqertë që e kërkon me zemër Njësinë e Tij.

El-Ehad shfaq Njësinë e Tij në çdo argument të Kuranit dhe në çdo aspekt të krijimit. Pejgamberët e Tij e kanë demonstruar këtë njohje me përvulësinë dhe lutjet e tyre, duke pranuar se çdo mirësi dhe çdo falje është vetëm prej Tij. Zemra që njih el-Ehad, përkulet me dashuri para Tij dhe ngrihet me dritën e besimit në Njësinë e Tij.

— ENIS RAMA —

TITULLI:
KUPTIME TË RËNDËSISHME TË EMRAVE TË
ALLAHUT

AUTOR:
Enis Rama